

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, če 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

ČETRTI DAN ARABSKO-IZRAELSKO VOJNE NA BLIŽNJEM VZHODU

Srditi spopadi na Golanu in ob Suez Izraelske bombe na središče Damaska

Egiptovske sile držijo petnajst kilometrov širok pas vzdolž Sueškega prekopa - Zelo nejasen položaj na sirsko-izraelski fronti - Bombe na središče sirske prestolnice povzročile veliko človeških žrtev - Tel Aviv: vojna ne bo kratkotrajna

Vojna na Blaznem vzhodu se nadaljuje z nezmanjšano silovitostjo. Z razliko od zadnje arabsko - izraelske vojne leta 1967 je ogromni izraelski vojaški aparat v težavah, ker se ni mogel nadoknaditi prednosti, ki sta si jo Egipt in Sirija zagotovila z bliskovitimi napadom preko črt premirja. Položaj je še vedno zelo nejasen, vendar si je iz nasprotnih strani vojaških poročil vojskovedci sliko mogoče ustvariti vsaj približno sliko stanja na bojiščih ob koncu četrtega dne četrte arabsko - izraelske fronte.

Na Sinaju so egiptovske čete utrdele svoje položaje vzdolž Sueškega prekopa ter držijo približno petnajst kilometrov širok pas ozemlja, kjer so po nekaterih časopisnih poročilih že namestili raketne baze. V toku so siloviti tankovski spopadi, medtem ko izraelska letala skušajo uničiti protiletalska oporišča na obeh bregovih kanala. Akcije izraelskega letalstva proti pontonskim mostovom, da bi prekinili dobavo živil in orožja četam onstran kanala, niso imele uspeha, bodisi ker gre za majhne objekte, ki jih je težko precizno zadeti, bodisi zaradi učinkovitosti egiptovskih protiletalskih obramb in končno zaradi dejstva, da je pontonske mostove tu-

di v primeru uničenja mogoče v zelo kratkem času ponovno postaviti.

Bolj nejasen je položaj na Golanskem grčevju: izraelska protiofenziva je menda potisnila sirske čete skoraj do črte premirja, zadnje vesti pa govorijo o novi sirske ofenzivi, izid katere pa še ni znan. Sirski poskus, da bi s helikopterji pripeljali čete za hrbet izraelskim silam ni uspel. Izraelska letala so okrog polne bombardirala središče sirske prestolnice Damaska in neko drugo mesto, pri čemer je bilo veliko človeških žrtev.

Za bolj podrobno sliko položaja podajamo pregled važnejših poročil, ki so jih tiskovne agencije posredovale iz tujih prestolnic: Kaira, Damaska in Tel Aviva.

KAIRO. — Egiptovske čete — trdijo v Kairu — so vzpostavile popolno nadzorstvo nad vzhodnim bregom Sueškega prekopa, napredujejo na vsej dolžini fronte ter so pridrle petnajst kilometrov globoko na Sinajskem polotoku. Na tem področju so egiptovske sile uničile vse postojanke sovražnika, katere mu so prizadejale težke človeške in materialne izgube. Oskrba čet na vzhodnem bregu kanala se nadaljuje: pontonski mostovi so nepoškodovani. V dveh silovitih tankovskih spopadih na centralnem in na južnem sektorju Sinaja sta bila uničena 102 izraelska tanka, številne druge pa so zajeli skupaj s posadkami.

Mimo vojaških poročil pa moramo zabeležiti tudi komentarje tujih opazovalcev v Kairu, ki poudarjajo predvsem razlike med sedanjo situacijo in položajem med šestdnevno vojno leta 1967. Egipčani sedaj razpolagajo z moderno oboroženo vojsko in z mnogo bolj sposobnimi častniki. Tudi vzdušje med četami je odlično, presenetljivo pa je zadržanje prebivalstva Kaira in drugih mest, ki se zaveda resnosti položaja in zelo umirjeno reagira na vesti s fronte, prav tako umirjeno in odgovorno pa sprejema tudi neizbežne žrtve, ki jih vojna zahteva.

DAMASK. — Poročila s fronte na Golanskem višavah so danes zasenčile vesti iz same prestolnice, ki so jo okrog polne bombardirali izraelski »phantomi«. Letala so se nedavno prikazala nad Damaskom, ne da bi zatula alarmna sirena. Bombardiranje so padle na samo središče mesta prav v trenutku, ko so bile ulice polne ljudi. Najbolj prizadeta je bila mestna četrt, kjer so tuja velenostništva. Nekaj sovjetski kulturni center je bil popolnoma porušen, šest sovjetskih funkcionarjev pa je bilo ubitih (po vestih nekega ameriškega televizijskega poročila je bilo porušeno tudi sovjetsko veleposlaništvo, v katerem je našlo smrt trideset sovjetskih uradnikov in diplomatov). Najmanj deset poslopj je bilo porušeno, med njimi neka bolnišnica in neka šola. Število žrtev še ni znano: med drugimi so bili ubiti neki opazovalci

OZN z ženo in hčerko, neki funkcionar FAO, žena nekega pakistanskega diplomata in njena dva sinova. Veliko žrtev je povzročilo tudi bombardiranje periferije mesta Homs, kakih 170 kilometrov od Damaska.

TEL AVIV. — Vojaška poročila iz Izraela govorijo o napredovanju izraelskih čet tako na Sinaju kot na Golanu. Po teh poročilih naj bi bil odpor sirske vojske »docela slab«, medtem ko naj bi egiptovske čete na Sinaju doživele izredno hude izgube. Bolj objektivno in umirjeno sliko položaja pa je na tiskovni konferenci podal pomočnik šefa generalnega štaba izraelske vojske general Yaviv, bivši načelnik izraelske obveščevalne službe. General je priznal, da vojna ene bo kratkotrajna, in da so izraelske čete evakuirale večji del vzhodnega brega Sueškega prekopa. Izraelsko letalstvo je izgubilo veliko število letal, vendar tudi arabsko letalstvo je imelo zelo hude izgube. Položaj na frontah se je po prvih arabskih napadih stabiliziral. Na Golanskem višavah — je še poročal gen. Yaviv — je izraelska vojska potisnila Sirce skoraj do linije premirja, vendar ni strla moči sirske vojske, čeprav ji je zadala hud udarec.

Glede bombardiranja Damaska v Tel Avivu trdijo, da je bil letalski napad naperjen izključno proti vojaškim objektom ter da je pomenil povračilni ukrep proti sirskega bombardiranja nekaterih kibucov na izraelskem ozemlju. Ta napad naj bi Sirci izvedli z novimi raketami sovjetske izdelave vrste »frog«: gre za rakete »zemlja — zemlja«, s katerimi je mogoče zadeti izbrani objekt z razdalje 70 kilometrov. Izraelci so priznali, da so poleg Damaska bombardirali še mesto Homs, čistilnice nafte v notranjosti Sirije in elektrarno v Monsu. Izraelci so tudi potrdili, da je njihovo letalstvo bombardiralo neko radarsko postajo na libanonskem ozemlju. V zvezi z libanonom pa moramo se zabeležiti »opozorilo« Izraela vladi v Bejrutu, naj »se ne vmešava v boj«.

RIM, 9. — V zvezi z zaostritvijo mednarodnega položaja, še posebno pa z izbruhom nove vojne med Arabci in Izraelci, je predsednik republike nocoj sprejel zunanega ministra Mora.

dar ni strla moči sirske vojske, čeprav ji je zadala hud udarec.

Glede bombardiranja Damaska v Tel Avivu trdijo, da je bil letalski napad naperjen izključno proti vojaškim objektom ter da je pomenil povračilni ukrep proti sirskega bombardiranja nekaterih kibucov na izraelskem ozemlju. Ta napad naj bi Sirci izvedli z novimi raketami sovjetske izdelave vrste »frog«: gre za rakete »zemlja — zemlja«, s katerimi je mogoče zadeti izbrani objekt z razdalje 70 kilometrov. Izraelci so priznali, da so poleg Damaska bombardirali še mesto Homs, čistilnice nafte v notranjosti Sirije in elektrarno v Monsu. Izraelci so tudi potrdili, da je njihovo letalstvo bombardiralo neko radarsko postajo na libanonskem ozemlju. V zvezi z libanonom pa moramo se zabeležiti »opozorilo« Izraela vladi v Bejrutu, naj »se ne vmešava v boj«.

RIM, 9. — V zvezi z zaostritvijo mednarodnega položaja, še posebno pa z izbruhom nove vojne med Arabci in Izraelci, je predsednik republike nocoj sprejel zunanega ministra Mora.

Egiptovski pontonski most čez Sueški prekop

Nobenega dogovora med velesilami v varnostnem svetu

Deljena stališča o obliki premirja, ki naj bi obveljalo med Arabci in Izraelom

NEW YORK, 9. — Po dolgem odlašanju se je v New Yorku končal sestanek varnostni svet OZN, da bi razpravljali o arabsko - izraelski vojni ter iskal način, kako prekiniti sovražnost. Toda stališča velesil, ki imajo glavno besedo v varnostnem svetu, so še vedno daleč od nobenega dogovora. Vsi se namreč strinjajo o potrebi, da pride do prekinitve ognja, globoka nesoglasja pa obstajajo glede izvajanja premirja. Američani so popolnoma podprli izraelsko tezo, po kateri naj bi se egiptovske sile ob premirju umaknile z vzhodnega brega Sueškega prekopa, sirske pa na črto premirja iz leta 1967. Jasno je, da je taka zahteva povsem nesprejemljiva za Egipt, ki meni, da bi premirje lahko uvedli samo, če bi se izraelske čete umaknile z ozemlja, ki so jih zavzele med šestdnevno vojno. Sovjetska zveza, Kitajska in Francija so bolj realistično predlagale, naj bi »ezamrznili« sedanji položaj ter naj bi čete vojskujočih strani ostale na pozicijah, ki bi jih držale ob uvedbi premirja.

Iskanje kompromisa med tako različnimi stališči je seveda dokaj težavno, o čemer priča tudi potek razprave v varnostnem svetu, kjer se zavedajo, da bi bil generični poziv k prekinitvi ognja brez določanja načina, kako naj do tega pride, pomenilo dejansko priznanje nemoči in nesoglasij, ki vladajo v varnostnem svetu samem. To skrbi je izrazil tudi francoski delegat, ki je prvi spregovoril na današnji seji: izrekel se je proti enostavnemu ukazu o prekinitvi ognja in poudaril potrebo, da varnostni svet stori vse, kar je v njegovi moči, da ustvari pogoje za politično rešitev, ki bi preprečila, da bi prišlo do novih vojn na Blaznem vzhodu. Francoski predstavnik je tudi obžaloval izraelski letalski napad na Damask ter izrekel sožalje sovjetskemu delegatu zaradi smrti sovjetskih državljanov pri porušenju kulturnega centra SZ.

Pomoč RK Jugoslavije arabskim borce

BEOGRAD, 9. — Ob izbruhu vojne na Blaznem vzhodu je Rdeči križ Jugoslavije poslal organizacijam Rdečega polmeseca Egipta, Sirije in Palestinske brozjavke, v katerih izraelsko silovitost in upravičeno borbo Arabcev in jim zagotavlja svojo pomoč. Rdeči križ Jugoslavije je danes pozval obane, da dajo prostovoljno križ ranjene Arabce v vojno na Blaznem vzhodu. Rdeči križ poziva vse družbene in delavne organizacije, da se pridružijo tej akciji, ki jo Rdeči križ vodi skupno s socialistično zvezo.

RIM, 9. — V senatu so danes popoldne začeli na novo proučevati zakon, ki ureja kmetijske najemnine. Ta zakon je bil svoj čas že odobren, nakar je ustavno sodišče leta 1972 razsodilo, da so nekateri njegovi členi protiusustavni. Zato mora zakon v spremenjeni obliki ponovno pred obe veji parlamenta.

Razstavljene razbitine izraelskega bombnika, ki ga je sirska protiletalska topništvo sestrelilo nad Damaskom

Vojna na Blaznem vzhodu se nadaljuje z nezmanjšano silovitostjo. Poročila z obeh front so še dokaj nejasna, kaže pa, da Egipčani trdno držijo v rokah petnajst kilometrov širok pas ob Sueškem prekopu, kjer so baje celo že namestili raketne baze, kar povzroča hude preglednice izraelskemu letalstvu. Kaže, da je bila izraelska protiofenziva bolj uspešna na Golanskem grčevju, kjer so bile sirske čete pristilene k delnemu umiku. Velik odmev in ogorčenje pa je vzbudila vest, da so izraelska letala bombardirala središče Damaska, pri čem-

er je bilo veliko število civilistov ubitih. Najbolj prizadeta je bila četrt, kjer so tuja veleposlaništva. Nekaj sovjetski kulturni center je bil popolnoma porušen, pri čemer je šest sovjetskih državljanov (po nekaterih drugih vestih pa trideset) umrlo pod razbitinami.

Vlada je začela stvarno obrav-

navati vprašanje povznanja pokojnin, družinskih doklad in doklade za brezposelne. Včeraj so imeli predsednik Rumor in pristojni ministri sestanek s predstavniki Confindustrie in Intersind, s katerimi so govorili o sindikalnih zahtevah po povznanju pokojnin. Nekateri ministri so izjavili, da je bil sestanek ploden, predstavniki industrije pa so dejali, da so vlado seznanili s svojim stališčem. To vprašanje bodo baje dokončno rešili v petek na sestanku med vlado in predstavniki sindikalnih organizacij.

VLADA ZAČELA STVARNO OBRAVNAVATI VPRAŠANJE POKOJNIN

Včeraj sestanek s predstavniki industrije v petek bo srečanje s sindikalno federacijo

Na seji osrednjega vodstva PSDI je Saragat ostro kritiziral vodstveno politiko in izrazil zaskrbljenost za resno gospodarsko stanje v državi

RIM, 9. — Predsednik vlade in pristojni ministri so se danes sestali s predstavniki Confindustrie in Intersinda v okviru načrtnih pogovorov za rešitev vprašanj, ki so jih oddelčno postavili sindikati, da se povišajo minimalne pokojnine, da se pokojnine uskladijo in navežejo na plače, da se povišajo družinske doklade in doklada za brezposelne.

Pred sestankom z zasebnimi in javnimi industrijski se je Rumor srečal s pristojnimi ministri. Dogovorili so se o stališču, ki ga bo vlada zavzela na pogovorih s predstavniki industrije. Nekateri ministri so izjavili, da je stališče socialistov, minister Giolitti pa je še posebno poudaril, da so proučili in sklepali zlasti o pokojninah, družinskih dokladah in podpori za brezposelne. Obenem pa so se pristojni ministri in predsednik vlade pogovorili tudi o stališču glede naložb na Jugu in drugih gospodarskih vprašanj, med katerimi tudi o pobudah, da se prepreči velika podražitev blaga široke uporabe po zapadlosti vladnega odloka o zamrzitvi cen.

ziranih žebel.

Osrednje vodstvo PSDI je danes nadaljevalo s sejo in z razpravo o političnem poročilu, ki ga je včeraj prečital tajnik stranke Orlando. Med vsemi današnjimi posegi je bil najbolj zanimiv govor bivšega predsednika republike Saragata, ki je najprej opozoril na zelo resen položaj v stranki in v državi ter izjavil, da so pobude PSDI v sedanjem vsedržavnem okviru pomankljive, kar ima škodljive posledice na delavski razred. Saragat je nato obširno govoril o delovanju vlade, z zadovoljstvom sprejel ponovno ustanovitev leve sredine, obenem pa opozoril, da ni mogoče izvajati socialne politike brez navzočnosti v vladi sil, ki so demokratski izraz delavcev.

Ko je govoril o hudem gospodarskem položaju, ki pretresa Italijo, je bilvi predsednik republike poudaril, da ne zadostuje govoriti o posameznih proračunskih postavkah, če se jih ne točno obrazložijo in pove, kakaj in kako bo vlada porabila denar, ki je namenjen za naložbe. Še posebno je Saragat posvaril stranko na nevarnost, ki preti s stalnim naraščanjem cen in izraziti prepričanju, da pomenijo povišanje cene bencina, inflacija in morebitni ponovni začetek sindikalnih akcij, nevarnost, ki zna preplaviti pravkar zgrajene bregove. Med drugim je Saragat dejal, da če bi bilo treba povišati davke, bi se morala vlada odločiti za izredni dodatni davek od 10 do 20 odst. na vse neposredne davke, kar bi ji prišlo od 400 do 800 milijard letno. Zagovarjal je stališče tistih, ki zahtevajo politično ceno kruha in testenine ter svetloval, da bi morala vlada napraviti konec drsečemu tečaju lire in se vključiti v zahodnoevropski valutni sistem. Potem ko je zahteval, da je treba brez oklevanja izvesti resno in učinkovito načrtovanje, je Saragat posvetil precejšen del svojega govora notranjemu položaju v stranki in ugotovil, da obstajajo v njej globoki nesporazumi. Dejal je, da se dialektika o političnih stališčih ne sme spremeniti v osebne boje in ostro obsodil vse tiste politične pobude, ki šibijo stranko in cepijo njene sile.

Zanimivo je, da so se člani osrednjega vodstva PSDI, ki so blizu Saragatovi politiki, vzdržali glasovanja zaključne resolucije, ki potrjuje veljavnost stališč, ki jih je prikazal v svojem poročilu politični tajnik KD Forlani.

RIM, 9. — Ministra za preureditev državne uprave ter za pošto in telekomunikacije sta danes predložila poslanski zbornici zakonske osnutke, ki se nanašajo na ukrepe v korist uslužbencev javnih ustanov.

O tem sta danes razpravljala tudi federacija državnih uslužbencev CGIL, CISL in UIL in avtonomni sindikati, ki sta izrazila pozitivno oceno vladne odločitve, da predložijo parlamentu zakone, ki bodo urejali gnotni in normativni položaj državnih uslužbencev.

večjega dela državnih uslužbencev na osnovi dogovorov med sindikati in vlado.

Visok primanjkljaj v zunanji trgovini

RIM, 9. — Osrednji statistični zavod sporoča, da so na osnovi začasnih podatkov ugotovili, da je znašala vrednost italijanskega uvoza v avgustu 1.277 milijard lir, izvoz pa 988 milijard lir. V prihodnosti s lanskim avgustom se je uvoz povečal za 54,5 odst., izvoz pa za 28,9 odst. Primanjkljaj v zunanji trgovinski bilanci je v preteklem mesecu dosegel 289 milijard lir. V tej zvezi so bili objavljeni tudi podatki za letošnjih prvih osem mesecev. Uvoz je v tem obdobju znašal 9.877 milijard lir, izvoz pa 7.910 milijard lir, kar daje 1.877 milijard lir primanjkljaja.

Parlamentarna preiskava o položaju časnikov

RIM, 9. — Posebna parlamentarna komisija je začela danes preučevati vprašanje krize italijanskih časnikarjev. Svoje izsledke bo komisija predložila vladi, ki se je že obvezala, da bo sprejela primerne ukrepe za zaščito svobode tiska, proti koncentraciji dnevnikov, predvsem pa za pomoč malim in srednjim časnikom, da se omogoči najširše in najbolj svobodno obveščanje javnosti.

Danes je komisija najprej poslala mnenje predsednika združenja italijanskih založnikov dnevnikov Gran-Zonta, ki se je zavzel zlasti za povišanje cene časnikov in za nekatere druge manjše, toda takojšnje ugodnosti založnikom. Popoldne pa je komisija poslala mnenje izvršnega odbora časniške zveze, ki sta jo zastopala predsednik Falvo in tajnik Ceschia. Slednji je poročal komisiji o nevarnosti koncentracije dnevnikov za svobodo tiska ter ponovil predloge in zahteve, ki jih je že zdavnaj časniška zveza dala vladi, da se prepreči uničenje svobodnega izražanja in da se ohrani, obenem pa tudi poveča število dnevnikov v Italiji. Tajnik Ceschia je še posebno poudaril, da bi bilo treba najstrožje jamčiti, da bi bilo denar, ki ga bo dala vlada na razpolago časnikom, izkoristilo za razširitev svobodnega in vsestranskega obveščanja javnosti. Med drugim ukrepi, ki naj bi jih predvidel zakon o pomoči časnikom, naj bi bil tudi ukrep o obnovitvi tiskarskih naprav, brezplačni dobavi določene količine papirja, fizikalizaciji socialnih dajatev in brezplačni dobavi agencijskih vest. Vse to predvsem malim in srednjim časnikom, ki so v izrednih gospodarskih težavah.

JUBILEJ KOROŠKEGA NARODNEGA BORCA

Dr. Franci Zwitter šestdesetletnik

(Razgovor našega sodelavca Zvoneta Zorka)

CELOVEC, 9. — Dr. Franci Zwitter, predsednik Zveze slovenskih organizacij v Celovcu in eden najvidnejših predstavnikov koroških Slovencev, slavi danes svojo 60. letnico.

Rojen 10. oktobra 1913, to je, kot je hotela igra slučaj, tudi obletnica koroškega plebiscita — v zavedni slovenski družini v Zahomcu v Ziljski dolini, vzgojen v ljubezni do svojega slovenskega naroda, se je dr. Zwitter že kot mladenič vključil v narodnostno in politično življenje koroških Slovencev.

Po končani gimnaziji v Celovcu in začetku študija na bogoslovju je predsedal na pravo, ki ga je študiral v Innsbrucku, na Dunaju in v Gradcu. Ko je končal študije je bil v Avstriji na vladi že nazicez, zato kot zaveden Slovenec ni dobil zaposlitve. Bil je eno leto nameščen pri Slovenski prosvetni zvezi v Celovcu, nato pa mobiliziran v nemško vojsko. Vojak najprej v Franciji, nato v Rusiji in končno v Jugoslaviji je tu našel priložnost, da se je priključil partizanom. Bil je bоре v prvi boješki udarni brigadi v Črni gori.

Po vrnitvi na Koroško po končani vojni je bil najprej aktivist OF v Ziljski dolini, nato član in organizacijski sekretar pokrajinskega komiteja za Slovensko Koroško. Ko je bila leta 1949 ustanovljena Demokratska fronta je postal sekretar te napredne organizacije koroških Slovencev. Z ustanovitvijo Zveze slovenskih organizacij leta 1955 pa postane njen predsednik in to zahtevno funkcijo opravlja še danes. Že kot akademik je leta 1938 postal tudi podpredsednik Slovenske prosvetne zveze, od leta 1948 do 1968 pa je bil njen predsednik.

Že kot dijak in pozneje kot študent je dr. Franci Zwitter sodeloval pri raznih slovenskih časopisih in jih tudi urejal. Bil pa je tudi prvi urednik Slovenskega vestnika, ki je takrat izhajal na Dunaju in sicer od njegove ustanovitve do 1951.

Zivljenje dr. Francija Zwitterja, ki je zdaj po poklicu odvetnik v Celovcu, je tako tesno povezano s slovensko narodno skupnostjo na Koroškem, predvsem pa s celotnim političnim dogajanjem v zvezi s koroškimi Slovenci od konca druge svetovne vojne do danes, da razgovor z njim o njegovem življenju in delovanju postane takoj razgovor o političnem dogajanju med koroškimi Slovenci, predvsem pa o njihovem boju za zakonite pravice, ki jih še vedno ne uživajo.

Ze pred vojno se je dr. Franci Zwitter aktivno vključil v politično in narodnostno delovanje koroških Slovencev, ki se je izražalo takrat zlasti v delovanju politično - gospodarskega društva za koroške Slovence. Takrat so koroški Slovenci pri volitvah nastopali še samostojno s koroško slovensko stranko. To politično gibanje koroških Slovencev v prvi avstrijski republiki je bilo enotno, vendar konservativno usmerjeno. Kljub temu pa so bili koroški Slovenci tudi v tem času enotni v prizadevanju za pravice svoje narodnostne skupnosti in med njimi nikoli ni prišlo do večjih nesoglasij.

Za dr. Zwitterja je v zgodovini koroških Slovencev še posebno pomembno obdobje med drugo svetovno vojno, ko so se koroški Slovenci, med njimi tudi on, aktivno in zelo zgodaj vključili v narodno osvobodilni boj. Prvi spopad med slovenskimi partizani in nacističnimi enotami je bil, kot je znano, že septembra 1942. leta na Robežu, osvobodilno gibanje pa je kmalu zajelo vso Koroško od Podjune do Zilje, zlasti se po nasilni izselitvi več kot 300 zavednih slovenskih družin. Več kot 1100 koroških Slovencev je aktivno sodelovalo v NOB in številni partizanski gibanji meniki ter partizanski grobišča po celotni dvojezični Koroški pričajo o velikih žrtvah, ki so jih dali koroški Slovenci v oboroženem boju proti nacizmu in fašizmu.

Na vprašanje kako je doživel mirovna pogajanja in kakšna je bila takratna vloga OF na Koroškem, poudarja dr. Franci Zwitter, da je bilo vprašanje meje po letu 1945 odprto. Meje niso porušili koroški Slovenci ampak nacisti. Koroški Slovenci so se tudi po drugi svetovni vojni, prav tako kot po prvi, poslužili pravice do samoopredelitve in so se pod vodstvom OF in brez dvoma po slabih izkušnjah glede priznavanja narodnostnih pravic v prvi avstrijski republiki in po genocidni politiki nacizma, borili za priključitev k Jugoslaviji.

Ceprav je bilo v času zasedbenih oblasti na Koroškem delovanje OF oteženo, so koroški Slovenci kmalu po vojni obnovili svoje kulturne in gospodarske organizacije. Ves čas od konca druge svetovne vojne pa so se odločno borili tudi za svoje pravice. To je čas velikih taborov in drugih močnih prireditelj in pod vti som te borbe je koroška dežela

vlada izdala uredbu o dvojezičnem solstvu, sad te borbe pa je v skrajni liniji tudi člen 7 državne pogodbe.

Dr. Zwitter dalje poudarja, da so koroški Slovenci leta 1949 vze li pariško odločitev glede meje na znanje. Od takrat dalje zanje vprašanje meje ni več odprto vprašanje in vsa politika koroških Slovencev od takrat naprej sloni na tej realnosti. To prihaja do izraza tudi v statutih širše zasnove Demokratske fronte delovnega ljudstva, ki je nastala leta 1949 iz antifašistične OF ter Narodnega sveta koroških Slovencev. Obe organizaciji, ki sta nastali po pariški odločitvi, poudarjata popolno lojalnost in zvestobo avstrijski republiki.

Koroški Slovenci so leta 1955 tudi iskreno pozdravili državno pogodbo že zato, ker vsebuje člen 7 določene pravice za slovensko narodnostno skupnost, prepričani pa so bili tudi, da bo Avstrija le pokazala več razumevanja za svoje manjšine, kot je to storila za časa prve republike.

Z ustanovitvijo Zveze slovenskih organizacij 25. marca 1955 postane dr. Franci Zwitter njen predsednik in s tem odločilno poseže v nadaljnje politično dogajanje koroških Slovencev.

Zveza slovenskih organizacij je bila ustanovljena tik pred podpisom avstrijske državne pogodbe kot neestransko in politično nezvezna zbirna organizacija, ki skrbi za uveljavljanje nacionalnih pravic slovenske narodnostne skupnosti in za njen napredek, hkrati pa naj bi pospeševala aktivno vključevanje koroških Slovencev v družbeno - politično življenje Koroške in Avstrije v boju za splošni demokratski napredek. Njena značilnost je zlasti v tem, da noče biti volilna skupnost in se ne zapira v geto, marveč si je ves čas prizadevala, da bi do bila v avstrijski napredni družbi enakopravno mesto s pravico sodelovanja in sodelovanja. Hkrati pa poudarja potrebo po tesni narodnostni in kulturni povezanosti s slovensko narodnostno celoto. To zlasti v času, ko so nekateri koroški Slovenci iz svetovnoznaneznih pogledov odklanjali priznanje današnje politične strukture v Sloveniji in v Jugoslaviji. Prav v tem, da danes v tem pogledu ni več razlike med političnimi strujami koroških Slovencev, vidi dr. Zwitter morda največjo zaslug Zveze slovenskih organizacij.

Zveza slovenskih organizacij zagovarja in dosledno izvaja tudi sodelovanje z vsemi manjšinskimi organizacijami v vseh skupih narodnostnih vprašanjih. Najvidnejši izraz te politike je skupna spomenica Zveze slovenskih organizacij in Narodnega sveta koroških Slovencev iz leta 1955, ki je še vedno osnova zahtev slovenske manjšine napram Avstriji.

Zveza slovenskih organizacij si je tudi vedno prizadevala, da bi kot zastopnica naprednih koroških Slovencev našla v avstrijski demokratski družbi enakopravno mesto. V tem pogledu je doživela dokajne uspehe, žal pa v zadnjem času tudi hud udarec. Vendar je dr. Zwitter slej ko prej prepričan, da je mogoče uspešno reševati odprta vprašanja slovenske narodnostne skupnosti tudi v sodelovanju z avstrijskimi demokratskimi silami.

Kot glavno značilnost obdobja od podpisa državne pogodbe do danes je dr. Zwitter označil nezadovoljstvo in zamudno reševanje določil člena 7 s strani zvezne vlade in je treba v tem iskati tudi vzroke za krepitev nemških nacionalističnih sil, ki so našle zavetje in podporo pri vseh avstrijskih strankah z izjemo komunistične. Gonja proti dvojezičnemu solstvu in njegova ukinitve leta 1958, zasnovane tako imenovane ogroževanja manjšine, genocidne zahteve ob 50-letnici plebiscita, lanski izgredi proti dvojezičnim napisom ter letošnji atentati so nujna posledica neizpolnjevanja obveznosti državne pogodbe. Po atentatih na Robežu in v Celovcu so koroški Slovenci lahko tudi upravičeno zaskrbljeni celo za svoje življenje in imetje.

ZVONE ZORKO

(Nadaljevanje na 6. strani)

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SKGZ

KOROŠKIM BRATOM MORAMO NUDITI ŠIROKO MANIFESTATIVNO POMOČ!

Izbrana razprava o političnem položaju na Tržaškem in Goriskem in o tekočih problemih v Beneški Sloveniji

Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je na svoji zadnji seji razpravljal o položaju na Korškem, kjer se z vedno večjo ostrino nadaljuje nacistično nasilje nad tamkajšnje slovensko narodnostno skupnostjo ob tolerancijski in soodgovornosti avstrijskih uradnih oblasti in tudi avstrijskih političnih strank. Izvršni odbor je ob tem, ko je ponovil svoje ogorčenje nad nasiljem, katerega žrtev so korški Slovenci, izrazil vso svojo bratsko solidarnost koroskim bratom, ugotovil, da potrebujejo korški Slovenci v svojem težkem boju ne le solidarnost pač pa tudi vsestransko konkretno pomoč tudi domačinom in tudi našo. V tej zvezi je ugodno ocenil nedavno izjavo predsednika SZDL Slovenije Mitje Ribičiča, da bo Jugoslavija morala nastopiti pred Združenimi narodi, če ne bo Slovenecem na Korškem in v zamejstvu sploh omogočen obstoj in enakopraven razvoj. Glede pomoči, ki jo lahko nudijo koroskim Slovincem naše kulturne, prosvetne, strokovne, športne in druge organizacije, pa je Izvršni odbor menil, da mora biti ta pomoč še večja kot doslej, da mora biti čim bolj manifestativna in da mora prispevati h krepitevi in dvigavanju borbenega duha slovenske narodnostne skupnosti na Korškem. Da bi ta pomoč bila čim bolj usklajena, bo SKGZ dala pobudo za skupni sestanek organizacij in ustanov, ki delujejo v njenem okviru, na katerem bi se pogovorili o konkretnih oblikah in terminih za to pomoč. Izvršni odbor je razpravljal tudi o možnostih političnega vplivanja na položaj na Korškem preko ustreznih demokratičnih strank pri nas.

V drugi točki dnevnega reda je Izvršni odbor SKGZ razpravljal o političnem položaju v naši deželi. Na Tržaškem se je pričelo preverjanje o izvajanju sporazuma med strankami leve sredine v tržaški občini, ki je takoj dobilo širši značaj. Tako je na dnevnem redu političnih razgovorov preceje vprašanje petrolejskega pristanišča in z njim tudi prihodnosti tržaškega gospodarstva na splošno. Izvršni odbor je nato ponovno preučil določila sporazuma strank leve sredine in z obžalovanjem ugotovil, da se od podpisa uresničila le nekatera obrobna vprašanja, dejansko pa ni bil storjen glede zaščite slovenskih interesov v tržaški občini noben napredek. Nato je bil tudi govor o nekaterih vprašanjih, ki so bila glede Slovencev predmet razprav na deželnih ravni ter o zasleditvi dejstev, da se je ponovno zataknilo glede dokončne odobritve zakona o slovenski soli Belci. Škerk. Izvršni odbor je sklenil, da je treba natančno spremljati potek preverjanja in se zla-

V PALAČI DIANA DVA SESTANKA STRANK LEVE SREDINE

V ospredju razprava o krizi devinsko-nabrežinske občine

Župan Legiša je za ponedeljek sklical sejo devinsko-nabrežinskega občinskega sveta

Včeraj sta bila dva ločena sestanka v palači Diana, na katerih so se predstavniki strank leve sredine razgovorjali o preverjanju v tržaški občini in nato o krizi devinsko-nabrežinske občine. O obeh sestankih ni bilo izdano nobeno uradno sporočilo. Glede preverjanja v občini je bilo samo neuradno rečeno, da so še vedno obravnavali seznam vprašanj, ki bodo na dnevnem redu prihodnjih sestankov, do katerih bo menda prišlo še ta teden.

Glede devinsko-nabrežinske krize pa je zanimivo, da je bil včeraj za danes že napovedani sestanek odločen, da pa je do njega kljub temu prišlo. Najbrž gre za zanimivo ozadje, ki prav gotovo ne bo brez zveze s pismom, ki ga je poslal župan devinsko-nabrežinske občine občinskemu svetovalecu, v katerem jim sporoča, da se bo v ponedeljek, 15. oktobra sestel občinski svet, kot je to pismeno pred dnevi zahteval načelnik komunistične skupine v občinskem svetu. Na dnevnem redu te seje je na prvem mestu županovo poročilo, nato pa krajevna urbanistična vprašanja, preureditev javnih prevozov, imenovanje članov občinske gradbene komisije (ki je povzročilo toliko polemik) in nato številna vprašanja upravnega značaja.

Delo deželnih organov

Na sedežu deželnega odbora v Trstu je bil včeraj dopoldne napovedani sestanek odbornikov za proračun De Carljem in za finance Colomijem s predstavniki sindikalnih organizacij. Za CGL so se sestanka udeležili Calabria, Venir in Vignola, in za UIL Fabrici in Trebbi. Na srečanju so predstavniki sindikatov zahtevali vrsto podrobnejših podatkov o posameznih postopkih in zlasti o postavkah, ki zadevajo tekoče izdatke (stanovanja, promet, razne infrastrukture in podobno), zato je bila nadaljnja razprava odložena na sredo, 17. oktobra.

Deželni odbornik za kmetijstvo Tripani se je včeraj v Rimu sestel z ministrom Ferrari-Aggradi-

ni odbor soglašal, da se občini dostopijo prostori, vendar pod točno določenimi pogoji.

Končno je Izvršni odbor sklenil, da bo 22. t. m. sklicana seja Glavnega odbora in je zanjo pripravil dnevni red.

SPZ solidarna s celovsko SPZ

Nacistični bombni atentat na sedež Zveze slovenskih organizacij v Celovcu je dvignilo val ogorčenja tudi pri nas in obenem občutek bratske solidarnosti s koroskimi Slovenci v njihovem težkem boju za narodnostne pravice.

Med drugimi je tudi Slovenska prosvetna zveza v Trstu poslala bratski Slovenski prosvetni zvezi v Celovcu, ki je bila prav tako objekt nacistične bombe, saj ima sedež v istem poslopiju, izraze svojega ogorčenja in toplih bratskih čustev, ki povezujejo obe osrednji prosvetni organizaciji zamejskih Slovencev.

ZAČETEK ZASEDANJA PODODBORA ZA GOSPODARSKO SODELOVANJE

Obnovitev tržaške luke predpogoji za izboljšanje trgovine z Avstrijo

Podpredsednik deželnega odbora De Carli je poudaril vlogo pristanišča v okviru splošnega sodelovanja med deželo in Avstrijo

Med včerajšnjim zasedanjem v trgovinski zbornici

Včeraj dopoldne se je začelo zasedanje pododborov za gospodarsko sodelovanje med Trstom in Avstrijo. Gospodarskim in diplomatskim zastopnikom je najprej spregovoril podpredsednik deželnega odbora Francesco De Carli, zatem so se pričeli pogovori, ki so trajali do večera, ko je bil v avstrijskem konzulatu sprejem. Zasedanje se bo nadaljevalo danes in zvečer bosta delegaciji izdali skupno poročilo o pogovorih in dosežkih zasedanja po naša dežela avstrijskim gospodarstvom in italijanskim mešane zbornice. Od tedaj se je sestel samo enkrat — leta 1957 — in zato je sedanja priložnost zelo pomembna.

Avstrijsko odposlanstvo vodi svetovalec zveznega ministrstva za trgovino, obrt in industrijo dr. Baumgartner, sestavlja pa ga načelnik oddelka za prometno politiko zvezne trgovinske zbornice dr. Nussbaum, več izvedencev avstrijskih zveznih ministrstev za trgovino, promet in oddelka za pomorstvo ter generalni konzul v Trstu dr. Blechner in trgovinski ataše avstrijske republike v Trstu dr. Strasser. Italijansko odposlanstvo pa vodi ambasador Benazzo, sestavlja pa ga zastopnik zunanje ministrstva odv. Gerin, podprefekt dr. Pino, po veljavnosti pristanišča admiral Cittadini, predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi, načelnik zunanjetrgovinskega oddelka ustanove dr. Maurer, glavni ravnatelj pristanišča ustanove ing. Colautti ter drugi go-

spodarski zastopniki. Vse je v imenu dežele Furlanije-Juljske krajine pozdravil podpredsednik dežele De Carli, ki je naglasil vlogo pristaniških in trgovinskih dejavnosti sosednje republike v okviru splošnega sodelovanja in prijateljstva med narodoma. De Carli pa je tudi poudaril, da stike z Avstrijo uspešno daljujejo, le z izboljšanjem pristaniških, cestnih in železniških storitev, ki jih nudi naše mesto in naša dežela avstrijskim gospodarstvom in italijanskim mešane zbornice. Od tedaj se je sestel samo enkrat — leta 1957 — in zato je sedanja priložnost zelo pomembna.

Tajništvo

SINOČNJA SEJA TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

RAZPRAVA O SPOPADU NA BLIŽNJEM VZHODU

Izjava župana in predstavnikov svetovalskih skupin o preganjanju intelektualcev v SZ

Župan Spaccini je v uvodu sinočnje seje tržaškega občinskega sveta podal daljšo izjavo v zvezi z novim vojnim spopadom na Bliznjem vzhodu, v kateri je obsodil odgovornost obeh velikih sil in podčrpal nujnost učinkovitega posega OZN. Nato je župan v zvezi s številnimi vprašanji, ki so jih vložile razne skupine o preganjanju sovjetskih intelektualcev podal v imenu odbora izjavo, v kateri obsodijo akcije proti intelektualcem, znanstvenikom in umetnikom, ki izražajo svoja mnenja. Pri tem se je skliceval na izjavo o človeških pravicah, ki za vsakega človeka predvideva svobodno izražanje mnenj. To obsodbo je župan povezal s perspektivami evropske konference o varnosti in izrazil željo, da bi tudi na tej konferenci podčrtili veljavnost načel pravic človeka, ki morajo biti tudi temelj odnosov med evropskimi državami. Župan je za-

Dežela naj poskrbi za novo izdajo s popravki in tudi v našem jeziku

Lovriha in Štoka v obrambo slovenske kulture v deželi

Deželni svet se je včeraj med drugim ukvarjal z vprašanji, ki so jo naslovili na predsednika deželnega odbora svetovalci Colli in Lovriha (KPI) ter Štoka (SS), o pomanjkljivosti in žalitvah do Slovencev, ki jih vsebuje publikacija z naslovom «Ricerazione e cultura popolare». Kakor je naš dnevnik že opozoril pred časom, je v publikaciji izostalo kakih dvajset pevskih zborov, folklornih skupin in godb, ki se sicer redno udeležujejo v okviru slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji - Juljski krajini. Poleg tega je v publikaciji, ki sicer navaja zbere, skupine in godbe iz naše dežele, govor o organizacijah «slovenskega in avstrijskega narečja».

Pristojni odbornik R. Bertoli je dejal, da publikacije ni izdala deželna uprava, čeprav jo je finančno podprla in poskrbela za njo razpečevanje. Zato dežela ni kriva za njene morebitne pomanjkljivosti. Dežela je tudi dala urednikom na razpolago podatke o zborih, folklornih skupinah in godbah, do katerih je prišla na podlagi posebnega štetja. Če so se pojavile določene pomanjkljivosti, je še dejal Bertoli — je to pripisati dejstvu, da nekatere italijanske in slovenske organizacije niso odgovorile na pismo vabilo, naj sodelujejo pri številu s posredovanjem ustreznih podatkov in slik. Kolikor bi se izkazalo za potrebno, je zaključil odbornik, pa bo dežela poskrbela za novo, izpopolnjeno izdajo.

Svetovalec Lovriha je v daljšem govoru, očital deželni upravi, da se premalo trudi za medsebojno zblizevanje dveh kultur na tem področju. Opuščati slovenske organizacije pri navajanju tukajšnjih kulturnih ustanov pomeni zapirati oči pred realnostjo, trditve, da obstajajo v naši deželi organizacije, ki se udeležujejo v «narečjih slovenskega izvora» pa bi nas silila v smeh, če ne bi bila žaljiva za našo manjšino. V Kulturnem domu v Trstu bo kmalu poseben koncert — je ironično zaključil Lovriha — na katerem bodo nastopili vsi slovenski zbori, folklorne skupine in godbe, ki jih je publikacija prezrla; katerih je prišla na podlagi posebnega štetja vabilom vse člane odbora,

da so koncerta udeležijo. To bo nujno dolg koncert, toda hkrati bo odlična priložnost, da se bodo do ločenim ljudem vendarle odprle oči.

V razpravo je posegel tudi svetovalec Slovenske skupnosti dr. Dragoslav Štoka, ki je opozoril deželni odbor, naj v bodoče ne finansira del, za katerega se ni poprej prepračil, da bodo lahko res koristna in objektivna. Štoka je tudi očital odboru, da finansira na stotine raznih publikacij, med temi pa ni najti publikacij v slovenskem jeziku. Odborniku Bertoliju je govornik oporekel, da ni obsodil žaljivke, ki jo vsebuje publikacija «Ricerazione e cultura popolare», svoja izvajanja pa je zaključil z zahtevom, naj dežela poskrbi za novo izdajo dela s primernimi popravki, s primernim predgovorom in po posvetovanju s predstavniki slovenske manjšine. Poleg tega je Štoka zahteval, naj se ista popravljena publikacija izda tudi v slovenščini.

JUTRI Z OPERO «MOČ USODE»

Gostovanje gledališča «G. Verdi» v Zagrebu

Umetniki in spremljevalci polni tovarnjaki kulis, kostimov in tehničnih potrebščin tržaškega gledališča «Giuseppe Verdi» so prispeli v Zagreb, kjer bodo gostovali v Hrvatskem narodnem gledališču. Prvi nastop bo že jutri zvečer z Verdijevo opero «Moč usode». Opero bodo ponovili tudi v soboto, vedno pod vodstvom Oliviera De Fabritisa.

V petek in v nedeljo pa bo na sporedu gostovanje z opero Giacaria Menottija «L'Uomo più importante», ki ga je ob tej priliki zvečer sam skladatelj. Opero so prve predvajali januarja lani v Trstu.

Menottijeva opera bo dirigiral Giacomo Zani, v glavnih vlogah pa bodo nastopili sopran Giovanna Bruno, mezosopran Maria Luisa Bordin Nave, tenor Renato Cioni ter še Katia, Cleofea Angeloni, Dario Zerola, Oskario De Credito, Benedetto Salvemini, Lucio Rolli, Eno Mucchiutti, Carlo Padoan in Vito Susca.

Danes praznuje naš vačan FRANC PERTOT

iz Nabrežine svoj 75. rojstni dan.

Prijatelji in vsi sovaščani mu čestitajo in želijo vse najboljše.

Cestitkam se pridružuje tudi Primorski dnevnik, ki mu še posebej izraža željo, da bi še dolgo let ostal naš dopisnik.

10 DNI PO ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA

NA ŠOLI PRI KOROŠCIH SE ŠE NI ZAČEL POUK

Pojasnilo didaktičnega ravnatelja za dolinski okoliš

Šolsko leto 1973-74 se je začelo 1. oktobra, na slovenski osnovni šoli pri Korošcih pa se pouk sploh še ni začel, ker slovenske matere vztrajajo pri svoji zahtevi, da šolske oblasti dodelijo slovenski osnovni šoli še eno učno mesto, tako da bodo imeli dvorazrednico. Na slovenski šoli je namreč vpisanih 12 otrok, kot na italijanski, ki ima dve učni mesti. Slovenski starši odklanjajo ponudbo občinske uprave, ki bi poslala eno učno mesto za poslojski pouk, ker se na tak način ne bi rešilo vprašanje šolskega pouka in bi vseh pet razredov imelo še vedno samo eno učno mesto in eno učilnico.

Tajnik Sindikata slovenske šole je zadnje dni avgusta v tem smislu posredoval na ministrstvu za šolstvo, do danes pa še ni prejel odgovora. Po nastopu prizadevanj staršev in posredovanju didaktičnega ravnatelja za slovenske šole v dolinskem okolišu, v katerega spada tudi šola pri Korošcih, da bi dosegli še eno učno mesto v organiku po predpisnem roku, pa je poslal zadevno vlogo v Rim tudi miljski župan.

V zvezi s članom, ki smo ga objavili v našem listu 4. oktobra, in sicer s prvim delom 5. odstavka, nam je poslal didaktični ravnatelj za dolinski šolski okoliš Stanko Skrinjar naslednje pojasnilo:

V članku «Šolska stavka pri Korošcih: starši zahtevajo še eno učno učno» časniki trdi: «Na skrbništvu in na nadzorništvu se izgovarjajo... vendar ravnatelj dolinskega okrožja zagotavlja...» Te trditve, ki jih je časniki verjetno povzel iz razgovora s starši, niso resnične. Zato čitnim dolinskim staršem na srečanju 3. oktobra v šolskih prostorih pri Korošcih.

Vsako leto marca oz. aprila meseca ravnatelj predlaga dolinskemu skrbništvu ustanovitve, oz. ukinitve razredov po določenih navodilih. Za šolsko leto 1973-74 so bili pri Korošcih izločeni 8 otrok, največ pa 9 obiskujočih učencev. Zato ni bilo pogoja za predlog ustanovitve novega razreda.

Ob koncu vpisovanja, in sicer 30. junija, je predvideno število naraslo na 12 učencev. Rok za vlaganje prošnje za povečanje orga-

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

KULTURNI DOM

Otvoritvena predstava sezone 1973-74

ANTON PAVLOVIČ ČEHOV

ČESNJEV VRT

komedija v štirih dejanjih

prevod Josip Vidmar

kostumi Marija Kobi Jambrek

scena Demetrijs Čej

režija Mile Korun

V petek, 12. oktobra 1973 ob 21. uri (ABONMA PREMIERSKI — Red A)

Vljudo vabimo pevce in predstavnike pevskih zborov na skupen sestanek, ki bo na sedežu SPZ v Trstu, Ulica Geppa 9, danes, 10. oktobra ob 20. uri. Slovenska prosvetna zveza

Razstave

V Tržaški knjigarni je razobesil svoje najnoveše slike Boris Zuljan. Vljudo vabimo na ogled razstave, ki bo trajala do konca oktobra.

V galeriji «Cartesius» v Ul. Marconi 16, bodo do 12. oktobra imeli v gosteh dela argentinskega slikarja, prvenstveno grafika, Carlosa Pacheca. V galeriji «La Lanterna» v Ul. sv. Nikolaja 6, razstavlja svoja najnovejša dela tržaški slikar Federico Righi, ki sicer živi in ustvarja v Rimu in ki nikakor ne more pozabiti svojega mesta, saj je od časa do časa gostil na izbranih tržaških galerij. Razstavljal bo do 19. oktobra.

V Katoliškem domu v Zgoniku razstavlja Robert Daneu. Razstava bo odprta še danes ob 15. do 20. ure.

Jutri, 11. t. m. ob 18.30 bodo v galeriji Tommaso v Ul. Canal Piccolo odprli razstavo del avstrijskega slikarja Roberta Zeppel-Sperla, ki bo odprta do 2. novembra.

V soboto, 13. oktobra ob 18.30 bodo v galeriji Cartesius odprli razstavo del tržaške slikarke Fride de Reya, ki bo razstavljala do 26. t. m.

Razna obvestila

SPDT vabi na projekcijo barvnih filmov jutri, 11. oktobra 1973 ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani o temi KRK-VELEBIT in njuna okolica, s posnetki krajev prihodnjih dveh izletov SPDT.

Odbor združenja staršev osnovne srednje šole in otroškega vrta v Sv. Križu vabi vse starše otrok, da se udeležijo v čim večjem številu sestanka, ki ga prireja konzulata za zapadni Kras v osnovni šoli «Albert Sirk» jutri, 11. t. m. ob 20.30. Odbor.

Včeraj-danes

Danes, SREDA, 10. oktobra

DANIJEL

Sonce vzhide ob 6.15 in zaton ob 17.37 — Dolžina dneva 11.22 — Luna vzhide ob 16.19 in zaton ob 4.16

Jutri, ČETREK, 11. oktobra

SAMO

Vreme včeraj: najvišja temperatura 22 stopinj, najnižja 16.3, ob 19. uri 19 stopinj, zračni tlak 1016.2 mb, rahlo raste, veter 4 km na uro, vzhodnik, vlažna 45-odstotna, nebo 2/10 oblačeno, morje mirno, temperatura morja 19.4 stopinje

KOJSTVA IN SMRTI

Dne 9. oktobra 1973 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 14 oseb. UMRLI SO: 85-letna Giuseppina Sodro vd. Tamaro, 75-letna Augusta Zeriali, 65-letna Alice Maniogo pr. Zmaloval, 68-letni Giuseppe Dodini, 67-letna Ermelinda Demitri vd. Cutrone, 89-letni Francesco Persaglia, Giulia Firm vd. Dequal, 71-letna Maria Ronzel pr. Fonda, 62-letni Arturo Pivanti, 73-letni Francesco Arena, 90-letna Maria Skerl vd. Sferza, 75-letni Giorgio Zeno, 64-letni Gastone Zezzina, 87-letna Antonia Fabretti vd. Sossi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)

Vielmetti, Borzini trg 12; Centauro, Ul. Rossetti 33; Alla Madonna del mare, Largo Piave 2; Sant'Anna, Erta di S. Anna 10 (Kolonkovec).

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)

Biasoletto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 10; Al Castoro, Ul. Cavana 11; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Roman).

ZAHVALA

Ganjeni zaradi tolikšnih izrazov sočutja ob smrti našega draga

Albina Hrovatića

se zahvalujemo vsem, ki so kakorkoli žalovali za nami.

DRUŽINA

Trst, 10. oktobra 1973

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš predragi oče in nono

JOSIP STARC

Pogreb bo danes, 10. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti na Kontovelu št. 64.

Žaljuči sin Pepi, hči Mara, hči Draga, hči Silva in sin Milko z družinami in drugo sorodstvo

Opčine, Nabrežina, Kontovel, Prosek, 10. oktobra 1973

Po dolgotrajni bolezni nas je za vedno zapustila naša draga mama, žena in sestra

TEREZA KODARIN-JERMAN

Pogreb bo jutri, v četrtek, 11. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti v Borštu pri Kopru št. 18.

Žaljuči mož Andrej, hčeri Virgilija z družino, Nerina s sinom Vitom, sinovi Albert, Ernest, Dino, Edgidi in Vlado z družinami, sestra Emilija in brat Jožef

Boršt pri Kopru, Koper, Trst, Katinara, Ljubljana, Hamilton (Kanada), 10. oktobra 1973

SENATNA KOMISIJA BO MORDA SKLEPALA ŽE PRIHODNI TEDEN

Novi zapletljaji pred odobritvijo zakonskega predloga «Belci-Škerk»

Zaradi spremembe v državnem proračunu bi v zakonski osnutek vnesli nov popravek

Nove težave za zakon o ureditvi pravnega položaja slovenskih šolnikov, znan kot «zakon Belci-Škerk». Pred kratkim je namreč komisija načelnikov skupin v senatu sicer sklenila, naj o zakonu razpravlja in glasuje ustreza senatna komisija v «zakonodajni fazi», vendar ni izključeno, da se bo moral zakonski osnutek ponovno vrniti v poslansko zbornico.

Na seji načelnikov skupin v senatu se predlogu, naj bi o njem odločala komisija z zakonodajno pristojnostjo, kar pomeni, da bi bil odobren po krajši poti, brez razprave na plenarni seji senata, ni upel nihče, niti senatorji MS, ki so doslej s takimi zahtevami skušali zadetvo zavleči v nedogled.

Po mnenju nekaterih senatorjev ustreza senatna komisija za pravo vlogo odobriti osnutek že prihodni teden. S tem pa diera zakon na sebi končan. Nasprotno. Zakon je moral namreč «počakati» še nekajkrat; najprej ga je odobrila poslanska zbornica, a je običaj, ko je bil razpuščen parlament. Pozneje je osnutek opravil svojo pot, običaj je v predali senata.

Po skrajšanju odobritvi v senatni komisiji bi moral zakon stopiti v veljavo, a je — kot vse kaže — prišlo do znane spremembe v proračunski politiki rimske vlade. Na zahtevo republikanskega ministra za zaklad, poslanca La Malfa, je bil znesek za slovensko šolo skrajšan od 700 na 250 milijonov lir, kar naj bi, po nekaterih informacijah, predstavljalo spremembo v finančnih obveznostih do slovenskih šolnikov. Zakon predvideva obnove karier naših šolnikov z letom 1971, z La Malfomimi spremembami pa naj bi to začelo veljati z letom 1973, se pravi dve leti pozneje in vsemi možnimi posledicami.

Taka, pa tudi vsaka najmanjša sprememba v besedilu zakonskega akta, narekuje ponovno obravnavo v drugem domu parlamenta, v tem primeru poslanske zbornice. Poslanec Albin Škerk nam je s tem v zvezi dejal, da upa, da bo tudi v zbornici sprejeto načelo «hitrega postopka», vendar ostaja odprto vprašanje, če bi drugačno «datiranje» karier finančno prizadelo še šolnike. O tem se moramo izreči tudi naša javnost in strokovne organizacije.

Na nevarnost krčenja proračunskih izdatkov za slovensko šolo smo v našem dnevniku že opozorili in poudarili mnenje, da je nedopustno «vračevanje» v takih kričičkih primerih, posebno zato, ker gre za manjšinski šolstvo.

Pokrajinski svetovalci KPI Boris Iskra, Slavko Štoka in Mario Jurišević so medtem vložili predsedniku pokrajinskega odbora Zanetiću vprašanje, v katerem ga opozarjajo na dejstvo, da predvideva državni proračun za leto 1974 skrčenje izdatka za slovensko šolo za celih 450 milijonov lir. «Razumljivo je», ugotavlja komunistični svetovalci, «da bo vprašanje obnove karier slovenskih šolnikov na ta način ostalo odprto». Pokrajinska uprava bi morala, po mnenju svetovalcev KPI, poseči tudi v tem primeru.

Svetovalci spominjajo predsednika pokrajine tudi na neodložljivo potrebo, da se z dograditvijo še enega nadstropja, zagotovijo razvoju slovenskim višjim šolam na vrzelski cesti.

Skratka, predsednik pokrajine naj poseže zato, da «bo država v celoti in v najkrajšem času izplačala prispevek za slovensko šolo, da bo lahko v ugodnejših pogojih opravljala svoje poslanstvo».

V SOBOTO IN NEDELJO

V Trstu zasedanje pnevmofizioloških zdravnikov F-JK, SRS in Koroške

Deželna sekcija za borbo proti tbc in boleznim dihalnih aparatov, ki jo vodi dr. Zmajevič je organizirala I. zasedanje pnevmofizioloških zdravnikov Furlanije - Julijske krajine, Slovenije in Koroške, ki bo v soboto in nedeljo v našem mestu. Predvidevajo, da se bo znanstvenega zasedanja, ki bo v prostorih tržaške univerze, udeležilo 100 do 140 zdravnikov, od katerih 40 iz Slovenije in 10 s Koroške. Med slovenskimi udeleženci bodo direktor zdravilišča na Golniku dr. Fortič in primarij dr. Finkova, dalje primarij Komar in Amon ter drugi, medtem ko je s Koroške za gotovljena udeležba primarija celovške klinike prof. Wieserja.

Iz Veneta bo prišel podpredsednik Italijanske zveze za borbo proti tbc prof. Panà, od tržških zdravnikov pa se bodo zasedanja, ki bo na visoki ravni, udeležili poleg dr. Zmajeviča, ki bo imel tu

di uvodni nagovor, dr. D'Ambrogio, dr. Vendramin, prof. Babich, prof. Fabiani in dr. Tomasich, dalje prof. Sabot iz Vidma in prof. Serra iz Tržica.

Delo se bo začelo v soboto zjutraj in se nadaljevalo popoldne in v nedeljo. Na spondu so trije referati in vseh treh jezikih, le v nedeljo bosta referata samo v italijanski in slovenski. Zaključek iz razprav pa bo povzel deželni odbornik za zdravstvo dr. Nardini.

Tehnična komisija na openski šoli

Včeraj popoldne, kot je bilo na povedano, si je komisija občinskega tehničnega urada ogledala šolske prostore na Opčinah, in sicer učilnico, ki naj bi jo s prezidkom razdelili na dva dela, tako da bi imeli dva učna razreda in bi vsi razredi slovenske osnovne šole ostali v isti šolski stavbi. Medtem bi imeli učenci I. razreda deljen pouk, in sicer en oddelček dopoldne, drugi pa popoldne. Tako so

predlagali straži diktirane ravnanje, ki je predlog sprejel in obvestil o tem občinsko upravo, Sabot iz Vidma in prof. Serra iz Tržica.

Neupravičen strah

Kdor si je zamislil reklamno kampanjo za novo knjigo «Il Conte di Montesanto», ki jo je napisal Donato L'Abate in jo je napisala tiskarna Riva v Trstu, si verjetno ni nadejal takega nepredvidnega «uspeha». Prejšnji večer so namreč razdelili več knjig po mestnem središču: položili so jih pred vhode trgovin, ovite v debel papir. Včeraj zjutraj, ko so na Korzu in na Borzernem trgu začeli odpirati trgovine, pa je nekomu prišlo na misel, da je v ovojih lahko tudi bomba. To naj bi potrjeval tudi skrivnostni napis na ovojnici: «Na soncu ni kurjačev». Prihleti so agenti bližnje kvesture, ki so oddali radijske poročila, nato pa so pod vodstvom podčastnika Ottavija predvidno odprli zavoj in odkrili le ... knjigo.

S PONEDELJKOVE SEJE KONZULTE ZA VZHODNI KRAS

Kričiče pomanjkljivosti na šolskem področju

Bazovica še vedno čaka na nove prostore za otroški vrtec - še huje razmere v Padriah in Gropadi

Med glavnimi nalogami tržaške občine je v teh dneh nedvomno najpomembnejša priprava in začetek ureditve novega petletnega načrta. Preden bodo o tem razpravljali v občinskem svetu pa se bodo o novem načrtu izrekle rajonske konzulte. Vsaka konzulta naj bi tako v čim krajšem času izdelala predloge za svoje področje in jih posredovala občinski upravi. Kako so se posamezne konzulte lotile te ne lahke naloge? Predvsem je za te konzulte značilno, da jih preganja čas, ker so se delno zaradi počitnice, delno zaradi nespoznanosti ali drugih objektivnih težav, s precejšnjo zamudo lotile dela. Veliko časa je vzelo tudi imenovanje komisij, preden so te komisije lahko začele obravnavati posamezne probleme. Tako se je mafijske dogodke, da so začeli na primer obravnavati šolska vprašanja, ko se je šolsko leto že začelo vrtilo razkrilo številne pomanjkljivosti na marsikateri šoli.

S takšnim primerom se je srečala v teh dneh tudi konzulta za vzhodni Kras, ki obsega področje od Opčin do Bazovice. Na svoji zadnji seji, ki je bila v ponedeljek zvečer v občinski izpostavi na Opčinah in na kateri so svetovalske skupine lahko preverile in proučile dosedanje delo in predloge treh komisij, se je konzulta v prvi vrsti spoprijela s kričičimi pomanjkljivostmi v šolskem sistemu na tem področju, predvsem, seveda, kar zadeva slovensko šolo.

Zaključek je v tem pogledu zelo preprost in naravnost presenetljiv: konzulta bo pri pripravljanju novega petletnega načrta, vsaj kar zadeva slovensko šolo od otroškega vrtca do nižje srednje šole, v bistvu prisiljena ponoviti vse tiste predloge, ki jih je obsegal že prejšnji načrt in za ureditvevanje katerih se je občinska uprava vsaj čas slovesno zavzela. Iz predlogov komisije za šolstvo, ki jih je na ponedeljkovi seji konzulte prebral predsednik te konzulte Vremec (Slovenska skupnost) je razvidno, da na primer Bazovica še vedno čaka na nove prostore za otroški vrtec. Prostore daje za enkrat otrokom na razpolago župnijski Slovski dom. Še huje razmere vladajo v Padriah in Gropadi, kjer si otroški vrtec in osnovna šola že vrsto let delita skupno štiri prostore. Poglavje zase je oprema osnovna šola, kjer tudi že vrsto let brez uspeha zahtevajo nove prostore, tako da je bilo ravnateljstvo letos prisiljeno uvesti dvoje turnuse. Težave s prostori so tudi na nižji srednji šoli «Srečko Kosovel», kjer se dijaki iz vseh okoliških vasi srečujejo tudi s pešnim vprašanjem prevoza. Prevozi so, vendar neurejeni. Čeprav se je pouk že začel, si ni rešen problem brezplačne vožnje. Dijak, denimo, iz vzhodnih vasi je še vedno prisiljen plačati sto lir za pot v šolo in sto lir za povratno vožnjo, poleg tega pa mora po končanem šesturnem pouku čakati na avtobus skoraj polnoročno. Starši so zaradi tega upravičeno razburjeni.

Poročilo predsednika komisije za šolstvo so na ponedeljkovi seji nekateri svetovalci izpopolnili še z raznimi drugimi podrobnostmi in

Zaključen šahovski tečaj v Štandrežu

Poročilo smo že, da so imeli v petek zvečer v Štandrežu zaključni večer šahovskega tečaja, ki ga je priredilo društvo «Oton Župančič» za domače mladeniče. Tečaj je bil v društvenih prostorih v septembru, udeležilo se ga je več kot dvajset otrok. Vodili so ga Danilo Nanut, Riccardo Perini in Boris Ipavec. V zadnjem tednu pa so se nekateri tečajniki udeležili notranjega turnirja, ki se je zaključil prejšnji četrtek.

Rezultat notranjega turnirja je bil naslednji: 1. Boris Nanut 10 točk; 2. Walter Nanut 10; 3. Fabio Vižintin 8; 4. Silvano Zorn 7; 5. Fabio Devetak 6,5; 6. Flavio Frandolici 6; 7. Diego Devetak 6; 8. Silvan Grendene 6; 9. Peter Brajnik 5; 10. Pavel Nanut 3,5; 11. Stefan Nanut 3; 12. Danijel Brajnik 3; 13. Diego Glesic 3.

Izven konkurence so tekmovali še Edvard Marušič (14 točk); Jurij Brajnik (10,5 točk) in Loris Nanut (8,5 točk).

Pred nagajevanjem je govoril predsednik društva Danilo Nanut, ki je vsem tečajnikom izročil diplome, vsi udeleženci turnirja pa so dobili še nekaj šolskih potrebščin, prvi pa je dobil za nagrado nalivno pero.

PO SEJI SVETA V PONEDELJEK ZVEČER

Na pokrajini vlada še vedno negotovost: bodo levosredinsko koalicijo obnovili?

Večina je odložila razpravo o ostavki zastopnika PSI v odboru Waltritscha

Položaj v pokrajinski upravi je po seji pokrajinskega sveta, ki je bila v ponedeljek zvečer, ostal še vedno nejasen. Na drevenem redu je bila ostavka, ki jo je socialistični zastopnik v pokrajinskem odboru Marko Waltritsch podal 9. julija letos, vendarle o ostavki niso razpravljali, ker je predsednik dr. Chiarotoli uvedoma dejal, da poteka pogajanja med levosredinskimi strankami za rešitev krize in da so se zastopniki teh strank v pokrajinskem svetu zavzeli, da bi razpravo o tem vprašanju odložili. Predsednikovi besedam je pritril socialistični prof. Semola in se pridružil odložitvi razprave o tej točki.

Čisto nasprotno mnenje pa je izrazil načelnik komunistične skupine Silvino Poletto. Do ostavke je prišlo zaradi nasprotij med socialisti in demokratimi zaradi vodenja politike o »prihvatnosti ostrih« in »danes znakov, ki bi kazali, da se je položaj od takrat spremenil. Pokrajina je leto dni blokirana zaradi sporov med večino in opozicijo in tudi v večini sami zaradi psihiatrične oskrbe. V umobolnici so v konjale tu dni menjali pet direktorjev, delo pokrajinske uprave se je zaustavilo. Zaradi tega je treba nujno rešiti spor in pričeti z novim elanom. Našel je celo vrsto pomanjkljivosti na drugih področjih.

Podobno mnenje je ozval liberallec Lugnani, medtem ko sta se za predlog predsednika zavzela demokratizirani dr. Cian in socialdemokrat Zorzenon. Po dveurni diskusiji so svetovalci glasovali in odobrili odločitev o ostavki o sprejemu ostavke. Jutri se bodo namreč zastopniki levosredinskih strank spet sestali, da bi skušali rešiti to vprašanje.

Sledili so razni posegi v zvezi s položajem v Čilu in z novo vojno na Bliznjem vzhodu. Svetovalci so odobrili resolucijo načelnikov skupin, ki ostro obsoja vojaško - fašistični režim v Čilu, ki se pobija in zapira demokrate. Prav tako so odobrili začetek vojne na Bliznjem vzhodu. V vseh govorih smo zasledili nestrane in udeležbo pristojnega odbornika, šolnikov, staršev in sploh vseh prebivalcev, ki jim je pri srcu usoda naše šole.

Zivljano razpravo je izzvalo tudi poročilo predsednika komisije za prevoze, regulacijski načrt, javna dela itd. Jagodica (PSD). Podrobneje je konzulta obravnavala predlog komisije za spremembo avtobusne proge št. 4 Trst - Opčine. Avtobusi so doslej prečkali državno cesto št. 202 pri naselju Campo Romano, medtem ko novi načrt predvideva enosmerni krožni vožnji: državna cesta — begunska naselje — Proseška ulica - Narodna ulica. Za boljšo notranjo avtobusno povezavo pa je komisija predlagala namestitve nove notranje krožne proge na Opčinah, ki bi boljše povezala posamezne predele kraja. Zaradi posamezne ure so razpravo o vprašanju, ki zadevajo regulacijski načrt in podrobne načrte, hitre ceste, ljudske gradnje, zgraditve zeleničnega omrežja in druge probleme prenesli na prihodnjo sejo. Medtem bodo komisije lahko poglabile nekatera vprašanja.

Nato je komunistični svetovalec Marizza predlagal, da bi odložili razpravo o naslednjih točkah, dokler se politični položaj v odboru ne razčisti. Tega predloga večina ni sprejela, zaradi česar so komunistični svetovalci in znak protesta odšli iz dvorane.

Svetovalci so nato potrdili vrsto sklepov, ki jih je sprejel v zadnjih štirih mesecih pokrajinski odbor. Med temi je vrsta sklepov, ki se nanašajo na nakup opreme za pokrajinska higienska laboratorija. V glavnem gre tu za nakup naprav za ugotavljanje onesnaženjast vode in zraka. Vseh šestindvajset sklepov so odobrili soglasno, šele pri enem se je zataknilo. 12. julija je odbor odobril 400-odstotno povznanje prispevka za dežurno službo zdravnikov, in sicer od 3.000 na 15.000 lir dnevno. Svetovalec Waltritsch je dejal, da je to tolikšno povznanje na seji odbora letos maja uprli, ker ni bilo to povznanje uteleljeno (mesечно bi zdravniki dobili povšek 90.000 lir), posebno v trenutku, ko so potekala pogajanja za boljše plače ostalim uslužbencem. Takrat so končno odločitev odložili, na prvi seji odbora, ko ni bilo socialističnega zastopnika, pa

so odborniki KD in PSDI sklep odobrili. Na seji pokrajinskega sveta, pa se je v zvezi s tem razvila živahna debata in nato so vsi svetovalci KD in PSDI odobrili sklep, socialisti in liberalci pa so se vzdržali.

Solidarnostna brzojavka p.d. «Ivan Trinko»

Kulturno društvo «Ivan Trinko» iz Cedad je poslalo Zvezi slovenskih organizacij v Celovcu naslednjo brzojavko: «Ostro obsojamo nacistični bombni atentat na sedež slovenskih organizacij v Celovcu in izražamo koroškimi Slovincem bratstvo solidarnost».

Solidarnost ZSKP s Korošci

V zvezi z nedavnimi koroškimi dogodki je Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici poslala Zvezi slovenskih organizacij v Celovcu naslednjo brzojavko: «Ob zločinu»

skem atentatu na Vašo organizacijo energično obsojamo podlo dejanje nacističnih elementov in izražamo solidarnost vsem koroškimi Slovincem». Ista zveza je poslala brzojavko tudi avstrijskemu zveznemu kanclerju dr. Brunu Kreiskemu in koroškemu deželnemu glavarju dr. Hansu Simi: «Globoko prizadeži zaradi ponovnih pojavov nacističnega nasilja zoper slovensko manjšino na Koroškem energično protestiramo kot slovenska organizacija v Italiji in zahtevamo ustreznih ukrepov od strani vlade, kateri v predsedujete».

Jutri v Štandrežu sestanek PSI

V Štandrežu, v gostilni «Konzum», bo jutri zvečer, v četrtek, 11. oktobra, ob 20. uri sestanek članov in somišljenikov socialistične stranke. Občinski svetovalec PSI Giorgio Delago bo prikazal stališče stranke do razmejitve rajonov v goriški občini s posebnim ozirom na štandrež.

V PETEK SEJA OBČINSKEGA SVETA

Razprava o predlogu za ustanovitev konzulte za vprašanja Slovencev

Občinski odborniki niso več pripravljeni podaljšati roka za namestitev filtrov v obratu fiocco

Na seji občinskega sveta v Gorici bodo jutrišnjem, v petek zvečer razpravljali o predlogu občinskega odbora za ustanovitev konzulte za splošna vprašanja slovenske narodnostne skupnosti v Gorici O zadevi so najprej razpravljali v komisiji, potem pa se poročali, bo konzulta sestavljena iz predstavnikov SK GZ, ZSKP, Sindikata slovenske šole in treh strokovnjakov — Italijanov. Skupno bo v njej 15 članov. Njeno delo bo potekalo v slovensčini, medtem ko bodo imeli italijanski strokovnjaki prevajalca. Občinska uprava bo za jamačila personal, ki bo vodil administrativno delo. Konzulta bo posvetovalni organ in ne bo mogel vsiljati svoje volje strankam, ki ohranjajo svobodo v svoji politični aktivnosti. Če bo to tolo, ki ga ustanavlja, da bivajo v kazernih delih, ki družine imajo v poslopih tudi skladišča blaga, ostale pa bodo polagoma preselili v nove občinske hiše ali v zgradbe IACP.

Kar zadeva plavalni bazen, o katerem smo večkrat objavili daljši informativni članek ob priložnosti gradbenih del, da zahteva od deželne tehnične urada spremembo predloženega načrta, popravljenega je v toliko, da bi opravili skakalni stolp, zgradili plitvice bazen in razširili tistega, ki je na prostem. Vsekakor se zdi, da bi se občinski upravi izplačalo izdelati celo novo načrt, če bi sprememba dežela ne odobri.

Odborniki so se dal časa pogovarjali še o prihodnjem proračunu, ki bo izkazoval 1.950 milijonov lir po šoli namesto 2.000 milijonov lir, kolikor so jih sprva zahtevali za izenačenje proračuna. O stališču o srednje komisije za krajevne finance v Rimu, ki je višino posojila znizala za 50 milijonov lir, je poročal odbornik za finance Ciuffrari, ki je prisostvoval seji osrednje komisije, je, kadar je razpravljala o goriškem proračunu, ter zagovarjal naše potrebe.

PROCES JE BIL VČERAJ ZJUTRAJ

Krminski župan Stecchina obsojen včeraj na sodišču

V nasprotju z regulacijskim načrtom je lani podpisal deset gradbenih dovoljenj - Sodnik ga je obsodil na enoletno prepoved izvrševanja javnih funkcij

Krminkeskega župana Luigija Stecchina je včeraj krminski sodnik dr. Trampus obsodil na enoletno prepoved izvrševanja javnih funkcij, na 200.000 lir globe pogojno in na plačilo sodnih stroškov. Krminski župan se je znešel pred sodnikom, ker je lani, v svoji funkciji prvega meščana, podpisal deset gradbenih dovoljenj, ki so bila v nasprotju s pripravljajočim se regulacijskim načrtom in ker ni kasneje odredil ustavitve gradnje gospodarskega poslopija v Borgnanu. Župana Stecchina so prijavili sodišču trije člani občinske gradbene komisije in dva zasebnika.

Do prijave je prišlo proti koncu lanskega leta. Lani je namreč župan izdal gradbena dovoljenja za deset manjših stavb v krminski občini. Gradbena komisija in občinski tehnični urad sta bila nasprotu tega mnenja, da so ta dovoljenja v nasprotju z regulacijskim načrtom, ki je bil takrat tudi do obnove pristojnega deželne uprave. Istočasno so tudi nekateri prebivalci Borgnana protestirali proti gradnji kmečkega gospodarskega poslopija.

Zaradi teh vprašanj je prišlo tudi do ostrih prepiranj v krminski občinski upravi in gradbena dovoljenja so postala predmet politične polemike.

Včeraj se je župan znašel na stolu obtožencev. Za sodnika je bil dr. Trampus, javni tožilec je bil dr. Maniaco, župana pa je branil odv. Castiglione iz Vidma. Župan je bil obtožen da je izdal gradbena dovoljenja in s tem kršil obstoječi regulacijski načrt in načrt, ki je bil tedaj v pripravi. O obnove na pristojnem deželnem uradu; 2. da ni prepovedal nadaljevanja gradbenih del v Borgnanu.

Župan Stecchina je v svoji obrambi dejal, da ni izdal gradbenih del bila v nasprotju z javnim interesom, da sta bila tako občinski tajnik kot občinski svet soglasna s temi dovoljenji, da ni dobil občinskega tehničnega urada nasprotnega mnenja in da je občinska gradbena komisija, ki je posvetovalni organ, že večkrat dala negativno mnenje, ki pa je bilo samo formalnega značaja. Njegov branilec je dejal, da ni moč govoriti o kaznivem dejanju, če tega zakoni ne predvidevajo in je zahteval, da župana popolnoma opustijo. Nasprotnega mnenja pa je bil javni tožilec dr. Maniaco, ki je dejal, da je bil Stecchina v svesti, da z izdajo gradbenih dovoljenj krši zakone, kar je ugotovil tudi deželni urad za urbanistiko. Seveda je zahteval, da župana obsodijo.

Sodnik dr. Trampus je nato izrekel razsodbo, o kateri smo poročali v uvodu tega članka. Sedaj se postavlja vprašanje kaj bo nastalo v občinski upravi v Krmnu. Zagovornik je vložil priziv proti obsodbi, ki je pogojna. Prav tako ni jasno ali lahko ostane na svojem županskem mestu. Na eni strani je sicer sodna plač, na drugi pa politična. Vprašanje je namreč, če bo večinska stranka, t.j. kranjska demokracija pustila na tako važnem mestu moža, ki je bil za zdaj svojega javnega delovanja obsojen.

IZ DOBERDOBA

Pevski zbor p.d. «Jezero» bo v petek začel z vajami

Po uspelem gostovanju v Make-doni pri pred dvema mesecema, bo prihodnji petek, 12. oktobra doberdobski pevski zbor «Jezero» pričel z rednimi vajami. Zato so za ta dan ob 20. uri vabljene na vajo vsi pevci. Zazeleni so tudi novi pevci, ki imajo posluh za glasbo in bi radi številčno in kvalitetno okrepili domači zbor. Vaje bodo na sedežu društva «Jezero» in jih bo vodil profesor glasbe Silvan Krizmančič, ki bo z letošnjo sezono praznovljal deseto obletnico skupnega dela z doberdobskim kulturno - prosvetnimi delavci.

Urediti grobove v Števerjanu

Občinska uprava v Števerjanu obvešča, da je treba urediti grobove na števerjanskem in jazbinskem pokopališču do 27. oktobra, ker bodo po tem datumu vsa dela prepovedana.

Vesti iz bolnišnice

V ponedeljek zvečer se je v Ulici Leoni pripetila prometna nesreča, v kateri se je laže poškodoval 63-letni šofer Alojz Mikluš iz Ullice V. Veneto 111, ki se je vozil v fiat 500 GO 31999.

Mikluš je vozil po Ulici Leoni proti Ulici Lungo sonza Argentinu, ko je iz nekake dvorišča zavil na cesto tovrnjak, ki bi razširil Michele Salzillo iz Ullice Alfieri 2. Ker se ni tovrnjak ustavil je Mikluš trčil v prikolico. V bolnišnici so mu ugotovili lažji možganski pretres. Avtomobil je pri trčenju utrpel precejšnjo škodo.

Upokojenec, 65-letni Elvino Burgnich iz Moše, se je včeraj zjutraj z mopedom ponesrečil v svoji vasi. Z osebnim avtomobilom so ponesrečenca pospremili v bolnišnico, kjer bo ostal 25 dni zaradi zloma desne roke.

Aldo Calogero, 52-letni delavec iz Ločnika, se je ponesrečil v podgorski predelnici. V bolnišnici bo ostal 8 dni zaradi poškodb na nosu.

Nanut izroča ovojaico z navodili premo tekmovalcu Ivanu Humarju

Huda nesreča v tržiški ladjedelnici

Včeraj se je v tržiški ladjedelnici pripetila 45-letnemu Italijancu iz Ronk huda nesreča. Delavec je z žerjavom dvigoval želez-

Planinsko društvo «Ljubljana - matična» iz Ljubljane je pisмено sporočilo SPD v Gorici, da hramijo na njihovem sedežu denarnico z lirami. Če je kdo od zamejskih planincev bil v začetku avgusta v Julijški alpih ali prenočeval v koči pri Triglavskih jezerih in tam pozabil denarnico, naj se oglasi na sedežu SPD v Gorici, Ul. Malta 2.

Izleti

SPD priredi 28. oktobra družinski izlet v Pulj in Opatijo. Vpisujejo že zdaj na sedežu v Ulici Malta 2.

Martinovance SPD bo tudi letos v restavraciji hotela «Soca» v Mostu na Sotci v nedeljo, 11. novembra popoldne. Rezervacije že sprejemajo.

Slovensko planinsko društvo priredi v nedeljo, 14. oktobra izlet z lastnimi sredstvi. Program bo naslednji: vzpon na Vogel in tolminski Kuk v okviru proslav kmečkih tolminskih puntov. Zbirališče ob 6. uri na italijanskem prehodu pri Rdeči hiši. Udeležba bo veljala za eno prisotnost. «Planinstvo in šport za vsakoga».

Kino

Gorica

VERDI 17.00—22.00 «Le inibizioni del dottor Gaudenzi con il complesso della buon anima». Carlo Giuffrè. Prevedeno mladini pod 14. letom. CORSO 16.45—22.00 «Gli ultimi 10 giorni di Hitler». A. Guinness in S. Ward. Barvni film.

MODERNISSIMO 17.30—22.00 «7 volte ... al giorno». R. Schaffino in J. Coutu. Barvni film. Prevedeno mladini pod 18. letom.

VITTORIA 17.15—22.00 «La lunga notte di Lousie». J. Moreau in F. De Broca. Barvni film.

CENTRALE 17.30—22.00 «Due mafiosi contro Al Capone». F. Franchi in C. Ingrassia. Barvni film.

Tržič

EXCELSIOR 16.00—22.00 «L'uomo dal cervello trapiantato». Barvni film.

PRINCIPE 17.30—22.00 «Le farfalle sono libere». Barvni film.

AZZURRO 17.30—22.00 «Tartan e il safari perduto». Barvni film.

Nova Gorica

SOCA «48 ur do smrti», mehiški barvni film — ob 18. in 20.

SVOBODA «Spotakljivosti neke dame», ameriški barvni film — ob 18. in 20.

DESKLE «Priznanja policijske komisije», italijanski barvni film — ob 20. uri.

PRVACINA «Vrni se ljubezen moja», ameriški barvni film — ob 20.

RENCE «Kaj počenajo z dolgočasne gospodine», nemški barvni film — ob 19. uri.

KANAL Prosto.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna D'Udine, Trg sv. Franciška, tel. 2124.

DEZURNA LEKARNA V TRŽICU

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna San Nicolò, Ul. 1. maja, tel. 73-328.

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Federica Velišič, Cristina Poberaj, Sergio Compari, Andrea Tonet, Cristina Altran, Lucia Adamo.

Urniki poletov od 1. oktobra 1973

</

PREDSTAVNIK Z REKE NA MEDNARODNEM ZASEDANJU V GORICI

Ustvarili so enakopravnost obeh narodnostnih skupnosti

Italijanska skupnost ima v Istri in na Reki iste pravice in možnosti razvoja, kot jih imajo Slovenci oziroma Hrvati - Nekaj starejše zgodovine

Na letošnjem štiridnevem srečanju srednje - evropskih kulturnikov v Gorici, ki se je zaključilo pred tednom dni, ko je gorški župan v posebni avdijenci sprejel delegate sedmih držav, ki so se teh srečanj udeležili, so izbrali tisto evropsko v zgodovini. To je bilo osmo takšno srečanje ter so v preteklih letih obravnavali na njih najrazličnejše značilnosti in probleme s tega področja.

V primerjavi s prejšnjimi leti, so udeleženci in predstavniki tiska ugotovili korak naprej v kvaliteti in poglobitvi obravnavanih problemov. Nas je med raznimi poročili še posebno zanimalo tisto, ki ga je podal zadnji dan srečanja Lucifero Martini z Reke, ki je glavni urednik italijanske revije v Jugoslaviji »Panorama« in urednik literarne revije »La Battana« ter je obenem tudi podpredsednik italijanske kulturne skupnosti na Reki.

V referatu pod naslovom »Italijanska etnična skupina v Jugoslaviji in jezik« je Martini obravnaval razmere v Istri in odnose italijanske skupnosti do slovenske in hrvaške skupnosti v Istri in Jugoslaviji na splošno. Njegova izjava, podprta s konkretnimi podatki, so vzbudila splošno zanimanje in zato jih tukaj navajamo v daljšem izvlečku za naše bralce:

»Pod Avstrijo je že obstajalo sožitje prebivalcev italijanske narodnosti, pretežno v obalnih mestih, s pripadniki slovenske in hrvaške narodnosti, ki so bili v večini v notranjosti dežele. Italijanska buržoazija se je zbirala okrog liberalne stranke, hrvaška in slovenska pa v svoji narodni stranki. Poleg teh pa je obstajalo napredno socialistično gibanje, v katerem so bili pripadniki vseh treh jezikovnih skupin.

»Italijanska liberalna stranka ni vključila v svoj statut principa enakopravnosti Slovencev in Hrvatov ter je bil njen program omejen na priključitev Istre k Italiji. Slovenska stranka pa si je prizadevala, da bi Istro priključili k drugim slovenskim področjem, kjer bi imeli več pravic.

»Kar se socialističnega gibanja tiče, imamo o njem prve znake leta 1883, ko je bil v Trstu ustanovljen »Revolucionarni socialistični krožek za Trst in Istro«. Vse tri ustanoviteljke krožka so pozneje aretirali in obsodili. V Istri so prvo socialistično sekcijo odprli leta 1907 v Pulju, kjer je tri leta pozneje začelo izhajati glasilo »Proletario«. Leta 1907 so v Pulju

ustanovili prvo sekcijo hrvaške socialistične stranke in čez tri leta je tam začel izhajati »Glas radnog naroda«. Socialistično gibanje v Istri je slonelo na osnovi socialistične internacionalne. Pozneje je prišlo med Istrskimi socialisti do nesoglasij in razdorov, toda tisti, ki so ostali zvesti programu socialistične internacionalne, so izdelali skupen program na socialističnih principih ter tako ustvarili most med Italijani, Slovenci in Hrvati tega področja, medtem ko sta obe mešanski stranki še počakali razkol med Italijani in Jugoslovani.

»Razprtje so prinesle škodo vsem. Italijanska stran je bila šibkejša, saj so bili obdani od številno močnejših Slovanov, ki so bili mladi in polni energije in že takrat so nekateri italijanski politiki opozarjali istrske Italijane na potrebo po mirnem sožitju s Slovani, če se hočejo rešiti propada.

Potem ko je ožigal nasilno raznarodovalno politiko fašizma v Istri, je govornik poudaril skupno sodelovanje Slovanov in Istrskih Italijanov v osvobodilni borbi za uveljavitev socialističnih idealov.

Po osvobodilni vojni je del Italijanov ostal v Istri v sožitju s slovensko - hrvaško večino, v socialistično urejeni deželi, kjer ima široke možnosti avtonomnega razvoja. Italijani imajo svoje šole, svoj tisk, svoje ustanove, kar vse je zajamčeno v republiški in zvezni ustavi, poleg številnih drugih pravic in svobodnih političnega, socialnega in gospodarskega značaja, v popolni enakopravnosti z drugimi jugoslovanskimi narodi.

Italijani v Istri se izražajo v svojih krajevnih narečjih, ki pa v odnosih s Slovani - Slovenci in Hrvati - prevzemajo vedno več njihovih besed in govornih značilnosti, zlasti, kar se tiče novejših besednih tvorov. Pri tem pa ne gre za nikakršen zunanji pritisk ali prevladovanje enega jezika nad drugim. Vse poteka neprisiljeno v medsebojnem občevarju s slovensko večino.

V hrvaški republiki so v zadnjem času sprejeli sklep, da bodo tudi po hrvaških osnovnih in srednjih šolah uvedli dvojezičen pouk na jezikovno mešanih področjih, kjer bo torej obvezen tudi pouk italijansko. Na ta način bodo v Istri prebivalci lahko govorili vsak v svojem jeziku ter se med seboj razumeli, saj bo Italijan razumel hrvaščino in Hrvat ali Slovenec italijansko. S tem sistemom se bodo tudi vsi trije jeziki

medsebojno oplojevali z novimi besednimi tvorbami, ki si jih bodo med seboj izmenjevali.

Martini je svojo zanimivo disertacijo zaključil z ugotovitvijo, »da vidi le v uvedbi dvojezičnosti na jezikovno mešanih področjih izvedbo enakopravnosti med prebivalstvom različnih narodnosti. V Istri, kjer so v preteklosti razdeljali ljudstvo z nacionalističnimi borbami, se izvajajo danes, v socialistični ureditvi, nove moderne oblike sožitja pripadnikov raznih jezikovnih skupin prav zato, ker je svoboda jezika in izražanja ena glavnih osnov svobode in vsega napredka.

I. M.

Pred dnevi so v gostilni Eruden v Šempolju podelili nagrade tistim vinogradnikom devinsko - nabrežniške občine, ki so bili nagrajeni na letošnji občinski vinski razstavi. Na gornji sliki vidimo nagrajence, na spodnji pa pred. Colanbana med nagrajevanjem

ZDRAVNIKOVO MNENJE

Fizična in umska utrujenost: kako si proti njej pomagamo

Trije primeri s tremi različnimi vzroki in zato različnimi rešitvami - Teorija o toksinih - Utrujenost kot simptom bolezni - Poživila

V zdravniško ordinacijo so prišli drug za drugim trije delavci. Vsi trije so tožili, da jih boli glava. Pri prvem je obojestrano došlo sladkor v seču bil je diabetik. Diabetiki so pogosto utrujeni, saj telo ne more pravilno izkoristiti vseh snovi, ki jih uživamo s hrano. Tako diabetično telo nima dovolj energije, ki je potrebna mislim in učenju. Drugi delavec je bil mlad, a vedno utrujen. Ugotovili so, da je kri vsebovala premalo hemoglobina, to je krvnega barvila v rdečih krvničkih, ki je življenjske važnosti pri prevzemu kisika

iz zraka v kri. Hemoglobin se namreč v pljučih veže s kisikom, ki ga potem oddaja organom v kapilah. Pri tretjem delavcu preiskave niso pokazale znakov bolezni. Vendar je bil ta delavec stalno utrujen še prav posebno zvečer po končanem delu. Vzrok za njegovo utrujenost so odkrili šele čez nekaj tednov. Delavec je delal v bližini odkarjene cevi, iz katere so uhajali strupeni kemikalni plini, ki so prišli v kri v pljuča ter povzročali močno utrujenost in zaspanost.

Iz vsega tega je razvidno, da je težko odkriti prave vzroke nenormalne utrujenosti. Iz izkustva vem, da se človek po šest - do osemurnem spanju zbudi svež in spočit. So pa tudi ljudje, ki so zjutraj utrujeni in zaspani, tako da le z veliko težavo vstanejo s postelje. Pa so vendarle dobro spali. Niso pač doživljali novega delavnika. Nekako pobiti so in slabo razpoloženi.

Kaj je vzrok nenavadni utrujenosti?

Znanstvena teorija pravi, da se podnevi tvorijo v telesu strupene snovi, tako imenovani toksini. Delujejo kot nekakšni strupi utrujenosti, med nočnim odmorom jih telo razkroja in uničuje. Ničče se ni videl ali izločil teže toksina, vendar se zdijo, da je zamislil o toksinih utrujenosti do neke mere pravilna. Nastane pa vprašanje, zakaj pri nekaterih ljudeh ponori, ko počivamo, ti toksini ne izginejo iz krvi. Za to je mnogo vzrokov. Tudi takrat, ko ne gre za kako bolezen. Pogosta vzroka utrujenosti sta želodca in črevo. To še posebno velja za kronično zaprtje, ko v telesu zaostajajo ostanki prebave in povzročajo utrujenost. Ko se prebava uredi, minejo tudi znaki utrujenosti. Nekateri bolniki se pritožijo in končajo s težkimi simptomi utrujenosti. Pomislimo na gripo, kjer bolnik tedne toži o utrujenosti in slabosti.

»Izpiranje« organizma s pitjem večjih količin tekočine (voda, čaj, mleko, razne juhe) pospešuje izločevanje strupov, ki povzročajo utrujenost.

Pri utrujenosti ima veliko vlogo tudi raven sladkorja v krvi. Vemo, da je ta nivo navadno nizek, vendar je pa ta sicer majhna količina izredno važna. Nivo sladkorja v krvi je pri utrujenem človeku prenizek. Posledica tega je, da možgani in živčne celice ne delujejo tako, kot bi bilo treba, in posledica je razdražljivost in utrujenost. Za take ljudi sta zajtrk in malica izredno važna. Skrbeti moramo, da bo nivo krvnega sladkorja višji, kar dosežemo z boljšo sestavo zajtrka in malice.

Tudi nezadovoljnost na delovnem mestu je pogost vzrok utrujenosti. Nekateri delavci so utrujeni in slabo razpoloženi, ker niso zadovoljni s svojimi življenjskimi pogoji; bežijo iz resničnega življenja v sanjarije. Posvetovanje z razumečim človekom bo delovalo kot zdravilo proti utrujenosti neznane porenke oziroma izvora.

Kaj lahko storimo proti utrujenosti?

V treh primerih, ki smo jih opisali, je utrujenost izginila, brž ko smo ugotovili vzroke utrujenosti in jih odpravili. Bolnik, ki ima sladkorno bolezen, bo dobil insulin ali antihipertenzivne tablete in utrujenost bo čez nekaj časa minila. Mladi delavec z malokrvnostjo bo dobil zdravila, ki vsebujejo železo, delavec, ki se je zastrupil pri delu, kjer mehanizem naprave niso bile v redu, ne bo več utrujen, ko bo delal ob tehnično neoporečnih strojih.

Normalno utrujenost bomo pregnali z zadostnim spanjem. Dobro deluje tudi pravilen način prehrane, ukvarjanje s športom ter telovadba. Dusevni delavec se več spočije, če spremeni način duševnega dela, kakor pa se počiva. Zanj je priporočljivo zabavno čtivo, kjer se bo sprostil, tudi igranje kakšnega instrumenta ali kart ter zmerno gledanje televizije mu bo koristilo. Izborna sredstva so hitro premagovanje utrujenosti je topla ali hladna kopel oziroma tuš. Pri tem se širijo krvne žile, kri odteka iz možganov in

utrujenost polagoma mineva.

Utrujenosti ne smemo preganjati z alkoholom, pač pa s kofeinom, ki je v kavi, čaju in kakau. Tudi cigareta, če smo je navajeni, ne škodi. V novejšem času uporabljamo proti utrujenosti tudi kemična sredstva, ki vsebujejo benzodrin in epiniferin. Ta sredstva jemljejo tisti, ki delajo ponoči. Tudi študenti pred izpitom kaj radi sežajo po tih sredstvih. Vedeti moramo, da se to sredstva izredno močnim učinkom in jih smemo jemati le v izjemnih primerih, pa še takrat pod strogo zdravniško kontrolo.

Dr. S. B.

NOVE KNJIGE

J. Piekalkiewicz:

Speči zakladi

Knjiga Speči zakladi (izdala jo je Cankarjeva založba v zbirki Bios, prevedla pa Marta Koren) nas bo pritegnila najprej že zaradi avtorjevega imena. Piekalkiewicz je namreč avtor tudi pri nas dobro znane velike knjige o drugi svetovni vojni Vohuni, agenti, vojaki, ki je sicer bolj kot s tekstom briljiral s slikami, ki pa je vendar predstavljala izjemno zanimivo knjigo o zadnji vojni.

Isti avtor je napisal tudi knjigo o znanih in neznanih zakladih, ki so skriti, neznani in čakajo, da jih morda kdaj odkrijejo. To knjigo o zakladih, ki naj bi bili skriti ali pa tudi so dejansko skriti po dolinih otokih, skritih gorah, po dolinah Avstralije, Južne Amerike, Združenih držav pa tudi Evrope, smo torej dobili tudi v slovenskem prevodu. Zanimala bo predvsem tiste, ki ob takih in podobnih knjigah radi budo svojo domišljijo, potujejo v mislih v tuje, neznane dežele in področja, ki jih gozdbe o neznanih pustolovcih in raziskovalcih, ki so iskali dragocenosti in druge zaklade ter svoja poželjena navadno tudi plačali v življenju.

Piekalkiewicz nam v knjigi Speči zakladi posreduje enajst zgodb o neznanih in skritih zakladih in o ljudeh, ki so te po vsem svetu raztresene domnevne zaklade iskali. Že stoletja traja iskanje zakladov in že nešteto pustolovcev je za vedno ostalo v divjinah in pustinja tujih dežel. Vendar se tudi še danes odpravljajo ekspedicije v neznane kraje, da bi našle zaklade in da bi ljudje, njih udeleženci, na hitro obogatili. Piekalkiewicz na žalost ne pripoveduje o tistih raziskovalcih, ki prav zdaj skušajo dvigniti potopljene ladje in priti do zakladov, ki jih velike ladje skrivajo v svoji notranjosti. To so že najnovejša dogajanja današnjega časa, v tega pa pisec ne posega. Tako se njegovo pero zaustavlja ob prikazovanju odprav v neznane dežele, kot n.p. na Kakosov otok v morjih Srednje Amerike, v predele And, v Srednjo Avstralijo, v Nemčijo, Anglijo in še kam drugam, kjer naj bi se skrivali neznani zakladi. Piekalkiewiczova knjiga je knjiga o iskanju zakladov in neuspehih mnogih odprav. Je dovolj zanimiva, ni pa niti posebno privlačno napisana niti ne vneverilnica, da bi nas prevzela in navdušila. Vse bolj je knjiga zgodovinski prikaz iskanj in raziskovanj neznanih zakladov kot pa opis zgodb, ki bi utegnile biti še posebej privlačne in zanimive. Gre torej za povprečno delo, ki bo nekaj bralcem pritegnilo, ki pa nas s svojimi besedilom in skromnimi ilustracijami ne more posebno navdušiti.

Sl. Ru.

KVAREN VPLIV PROSTOROV BREZ OKEN

Oddelek za zdravstvo pri socialnem ministru v Dusseldorfu je zbral vse podatke o tem, kako vpliva na gospodnje delo v prostorih brez oken. Dr. Hans Stutz trdi, da ima delo v kuhinji brez oken za posledico nespečnost, občutek strahu, depresije, razdraženost in okvare ožilja.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Premagali boste vse zapreke. Upoštevajte nasvete dobrega in zvestega prijatelja.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne izgubljajte časa z drobnarijami ter na vsak način skušajte dati izraza dobrim lastnostim. Novo prijateljstvo.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Ne zanesite se na osebe, ki kažejo površnost. Posvetite večer dobri družbi.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Posebno v zapletenih poslih bodite previdni. Z opreznim postopanjem si boste zagotovili mir.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Neki posel, ki nanj niste več računali, vam bo prinesel odlični rezultat. Ne bodite neodločni.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Trenutek odličnih poslovnih pogojev, posebno za trgovce. Neprilakovan zaslužek.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.)

Vaše odlične zamisli čimprej uredite. Ne bodite potrpi zaradi nekaterih drobnih neuspešnosti.

SKORPION (od 23.10. do 21.11.) Seznanili se boste z osebo, ki vam bo prinesla srečo. V miru si boste prišli na jasno samin seboj.

STRELEC (od 22.11. do 21.12.) Prelahki uspehi na delu bi utegnili biti za vas nekoristni. Ne bodite preveč ponosni in ljubosumni.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Okrepite svoj finančni položaj in bodite previdni. Prejeli boste darilo, ki vas bo razveselilo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Zahvaljujoč se nekemu novemu prijatelju boste razširili svojo poslovno dejavnost. Zadovoljstvo v družini in z otroki.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ohranite svoje načrte v največji tajnosti in bodite realistični. Srečne ure z drago osebo.

RADIO VELETRIZIJA

SREDA, 10. OKTOBRA 1973

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

PRVI KANAL

- 12.30 SPORT ZA VSAKOGAR: KOLEARSTVO
- 13.00 Poljudna znanost: VODA IN SOL
- 13.25 Vremenska slika
- 13.30 DNEVNIK
- 17.00 Program za otroke STEKLENE GORE
- 17.30 DNEVNIK
- 17.45 Program za mladino
- 18.45 TV razprave
- 19.15 Znanstvena antologija: ŽIVLJENJE V JUGOSLAVIJI
- 19.45 SPORTNI DNEVNIK Ital. kronike, danes v parlamentu in vremenska slika
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 PARLARE, LEGGERE, SCRIVERE Oddejo so pripravili Tullio De Mauro, Umberto Eco, Piero Nelli

Peto in zaključno nadaljevanje: LOCENE GOVORICE

Zadnje nadaljevanje te oddaje bo služilo za to, da se potegnejo zaključni sklepi. Kdor je tej oddaji sledil skozi štiri sedanja nadaljevanja, je mogel ugotoviti, da je slo za zgodovinsko - filozofsko anketo o nastajanju enotnega italijanskega jezika. In zato se sedaj logično postavlja vprašanje, ali je ta jezik po sto letih in več skupnega življenja enoten ali ne, oziroma do kolikšne mere je italijanski jezik enoten. Res je, da so močnega množična občila mogla izločiti prepreke, ki so jih predstavljala narečja. Nadalje da se ta občila mogla odstraniti tudi bariero med siromašnim in bogatim svetom. Toda hkrati drži, da obstajajo še vedno velike razlike v samem dojetanju jezika. Človek, ki živi v velikem mestu, in človek, ki živi v majhnem hribovskem naselju, povsem drugače dojemata to, kar včita in slišita, tudi na primer televizijsko oddajo, isti film, isto TV-priredbo. Sicer pa pomislimo samo na skrajno preprost in jasen jezik, kakršnega so sestavljali uporabili pri sestavljanju osnovnega dokumenta itilijanske države, pri sestavljanju republiške ustave, ter med jezikom, ki se uporablja v določenih javnih in upravnih službah, med jezikom, za katerega bi mogli reči, da je skrajno zastarelo, na vsak način arhaično. Kaj pa dnevni tisk, kaj pa športna terminologija, kaj jezik, v katerem se piše reklama? Da bi neki jezik postal zares skučen, bi nad njim ne smela gospodariti le skupina ljudi, neka kategorija ali neki razpored, oac pa bi morali jezik ustvarjati vsi.

SPORTNA SREDA

DNEVNIK

Danes v parlamentu, vremenska slika in šport

DRUGI KANAL

DNEVNIK

21.20 LA GRANDE RAPINA Sma v Avstraliji pred obilnimi sto leti, točneje 1865. Marston, star tolavoj, ki ga oblasti že dolgo iščejo, in njegova dva sinova Dick in Jim sodelujejo pri nekem ropu živine, ki jim prinese precejšnjo vsoto denarja. Na nekem potovanju brata Dick in Jim spoznata dve dekleti, sestri Kate in Jeanie. Med mladimi ljudmi se kaj rodi ljubezen, ki pa jo pretrga nepričakovan prihod policije. Brata Dick in Jim pobegnejo v ore in se ponovno pridružita tolpi, ki jo vodi njun oče. Toda hkrati mladenci ugotovita, da dosedanje življenje ni pravo življenje. Zato se vrnejo v majhno mesto, v pričakovanju, da se nekdo lahko izselita v ZDA. V mestecu prideva za njima tudi sestri Kate in Jeanie, Jeanie in Jim se poročita, Dick in Kate pa se pripravata zaradi nekega drugega dekleta. In prav v tem trenutku pridivja v majhno avstralsko mesto Marstonova tolpa, ki izropla neko banko. Med begom tolparji umorijo dve osebi. Vtem ko se organizira lov na roparje, Kate prijavi policiji Dicka, ki da je izvršil levi rop. Mladenci mora spet pobegniti v gore. Jima pa aretirajo. Dick pa de v spopadu s policijo, ko hoče rešiti brata Jima. In tudi stari Marston, njun oče, pade v spopadu s policijo. Jima policija vendarle ulovi in odsedi do vsa kazen

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 8.20 in 11.00 ŠOLA
- 17.45 OTROCI NASE SOLE Serijski film
- 18.00 ČISANKA
- 18.10 BIZORNIK
- 18.25 OD FILMA DO FILMA Arhitektura in družba
- 18.45 PROSTI ČAS
- 19.20 KAJ HOCEMO Ob ustanitvi in kongresnih razpravah
- 19.45 KOZMETIČNO OGLEDALO
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 RNO GRANDE Film, ki ga je režiral John Ford, v glavnih vlogah pa igrajo: John Wayne, Maureen O'Hara, Ben Johnson, Victor McLaglen
- 22.20 L'okno noturno: LOJZE SPACAL
- 22.35 POROČILA

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 20.00 Risanka
- 20.15 POROČILA
- 20.30 AJAX - JUVENTUS Reportaža v barvah
- 21.00 Tam, kjer so Alpe Prvi del dokumentarnega filma
- 21.40 Zabavno - glasbena oddaja:

mladino; 17.05 »Sončnica«; 19.25 Novosti; 20.20 »Andata e ritorno«; 21.05 V. Ronissvalle; Caffè Mozart; 22.10 Operni koncert.

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 8.40 Kako in zakaj?; 8.55 Melodrama; 9.50 Radijska priredba; 10.05 Pesem za vsakogar; 12.40 Opreavljalca; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Poljske; 15.15 Popolninski spored; 15.40 Glasbeno-govorni spored; 17.30 Posebna reportaža; 17.50 Telefonski pogovori; 20.10 Sestanek petih; 21.00 Plošče.

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Dopolnenska glasba; 9.10 Dva orkestra; 10.10 Otroški kotiček; 11.15 Priljubljeno jim skupaj; 11.45 Orkester Casadei; 12.00 Glasba po želji; 14.10 Samouprava v praksi; 14.10 Plošče; 14.40 Mini juke box; 15.00 Znanstvena enciklopedija; 15.00 Kri mu je ime Zemlja; 15.15 Simf. glasba; 15.45 Plošče; 16.40 Pevec; 17.00 Narodno-zabavna glasba; 17.45 Mlad izvajalci; 18.00 Povečke na tekočem traku; 19.00 Iz priljubljenih oper: Don Juan, Boheme, Traviata, Gioconda; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeru; 20.45 Ritmi za godala; 21.00 Literarna oddaja; 22.00 Pop in jazz; 22.35 Glasba za lahko noč.

9.30 Stare glasbe; 10.00 Koncert; 11.00 Beethovnovi trii; 11.40 Chopin. Liszt, Grieg itd.; 12.20 Sodobna ital. glasba; 13.00 Glasba skozi čas; 14.30 Haendlov oratorij; 16.00 Berg. Britten, Ravel; 17.20 Strani iz albuma; 18.00 Muzikarte skladbe; 19.15 Večerni koncert; 20.15 O ameriškem življenju; 21.30 Bachovi koncerti.

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 14.00, 19.30 Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matejina; 9.05 Za mlade radovedneže; 9.25 Mladinski zbori; 9.40 Zgradba marksističnega mišljenja; 10.15 O črnem in belem labodu...; 12.10 Melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vami do vasi; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Akademski oket; 15.40 Vrtljak; 17.10 O perni koncert; 18.00 Aktualnosti; 18.20 Iz pop albuma; 18.45 Naš govor; 19.00 Lahko noč, otroci!; 20.00 Simf. orkester; 21.25 Melodije; 22.15 Povečke; 23.05 F. Villagrosa; 15.10 Program za

ISKRA NA RAZSTAVI SODOBNE ELEKTRONIKE '73

Za letošnjo jubilejno, dvajseto razstavo Sodobne elektronike se je združena Iskra posebno skrbno pripravila, čeprav sodeluje na vseh pomembnejših razstavah ali vselejnih v Evropi in je za to dejavnost zelo izkušena.

Razlogov za njeno posebno skrb je več, morda najpomembnejši pa je, da Iskra pravzaprav ustanoviteljica te specializirane razstave in zato čuti še dodatno obveznost glede na njen mednarodni poslovni ugled.

Pred dvajsetimi leti so se namreč dogovorila krnaska Iskra, Institut za elektrovezve, Telekomunikacije, TELA in še nekatera druga manjša podjetja, danes zvečne družene v Iskri, da prikažejo jugoslovanski javnosti svoje tehnične dosežke. V telovadni dvorani na Taboru so prikazala izbrane eksponate: elektromehanske naprave, elektronske elemente, instrumente in posebne avtomatizirane stroje, ki so bili takorekoč podlaga za start elektronske industrije. Ce se danes le bežno ozremo na to prvo razstavo in naslednje, ki so bile nato vsako leto na Gospodarskem razstavišču, potem moramo priznati, da je bil splošen tehnični napredek v teh letih naravnost giantski. Brez siehnerne podcije, brez znanstvene podpore in zanemarljajoč pri tem često svoje lastne materialne koristi je nekaj strokovnjakov iz bivših partizanskih dejavnosti organiziral razvojno dejavnost v majhnih laboratorijih, kjer se je rejevala v naslednjih letih današnja sodobna elektronika.

Z združitvijo znanstvenih, razvojnih in proizvodnih kapacitet ter finančnih zmogljivosti vseh pomembnejših slovenskih podjetij elektromehani-

ške in elektronske industrije je Iskra v naslednjih letih hitro napredovala. Opustila je zastarel sistem avtarkije in na široko odprla vrata poslovne sodelovanju, mednarodni delitvi dela in na sploh znanstvenemu dogovarjanju ter kooperaciji. Z dvajsetimi tovarni, ki zaposlujejo skupno 23.300 delavcev, letno proizvedno 3,3 milijarde Ndin in izvozom 43 milijonov dolarjev je stopila v vrsto svetovnih proizvajalcev in si pridobila zaradi vestnega poslovanja in solidne kvalitete izdelkov mednarodni ugled.

Prav zaradi tega Iskri ni vseeno, kako se bo predstavila obiskovalcem na letošnjem jubilejnem srečanju na Gospodarskem razstavišču.

Letošnja stojnica Iskre na Gospodarskem razstavišču bo v hali B na prostoru 576 kvadratnih metrov. Sejmarij podjetja so načrtovali in postavili zaprti tri razstave, razdeljen po posameznih panogah proizvodnega programa Iskre. Fglavlniti poudarek celotnega sejemskega nastopa so namenili elektronični v telefoniji, medtem ko je bil na zagrebškem jesenskem velesejmu poudarek na proizvodnem programu namenjen za elektrogospodarstvo.

Osrednji prikaz bo nova moderna elektronska centrala Metacenta 10 C, ki jo izdeluje Iskra v novi tovarni v Laborah pri Kranju po licenci belgijske firme BTM (Bell Telephone Manufacturing Company). Centrala sicer ne bo v pogonu, vendar bodo obiskovalci razstave lahko dobili vpogled v vse bistvene sestavne dele, ki je že uporabljala polprevodniško tehniko in pomnilnike. Strokovnjaki PTT pa si bodo lahko ogledali to centralo v močnanski poski, kjer jo prav sedaj postavljajo in bo predvidoma že v pogonu ob koncu letošnjega leta.

Panogo elektronske telefo-

nije nasploh bodo dopolnjevali novi telefonski aparati, od tega ATA 40 s številčnikom in tasteru, kombiniran telefonski aparat IKTA 30 K, hišna telefonska naprava V

NOGOMET

Italijanski nogometni pokal

V NEDELJO V LJUBLJANI

Jugoslovani proti SRS

Danes Triestina proti Trevisu

V tržaški ekipi bo med igralci nekaj novosti

Danes popoldne bo ob 15. uri Triestina odigrala tekmo šestnajstne finala italijanskega polprofesionalnega pokala proti Trevisu. Za Tržačane bo to precej težka preizkušnja, saj bo moral trener Bonafin, ki ga je v nedeljo izžvižgalo občinstvo, pokazati, kakšni so njegovi načrti.

Pred začetkom prvenstva C lige je novi trener tržaškega tretjeličarja, da ga ne zanimajo srečanja za italijanski pokal, ker naj bi mu služila le kot priprava za tretjeličarsko prvenstvo. No, prvenstvo se je pričelo, Triestina pa ni pokazala še nič zadovoljivega. Dosegla je sicer tri točke, toda način, kako si jih je priborila, ne zadovoljuje nikogar. Vse točke so prišle po zaslugi enajstmetrov, kar po merilih, da ni dosegel napada, kaže na negativno. Nekateri zvrščajo krivdo za neukinkovitost napadalcev, na vzroke igralec. Res je treba priznati, da sredina igralec doslej ni zadovoljila, posebno se, ker je kar tri nedelje zaporedoma manjkala stober celotne tržaške ekipe D'Alessi, ki si je v otvoritveni tekmi zaslužil izključitev.

Danes se bo nekdanji igralec Fiorentine zopet pojavil na igrišču, poleg njega pa bodo nastopili še nekateri doslej neuporabljivi igralci, kot Paganini, na katerega so pred začetkom prvenstva tržaški izvedenci polagali precejšnje upanje. Vprašanje je, koliko se bo znal ta igralec živjeti v srečanju in sodelovati s tovariši, saj v nekaterih predprvenstvenih tekmah ni preveč zadovoljil.

Pri vsem tem pa nastaja še vprašanje, s kakšno resnostjo bodo vzeli igralci in vodstvo to tekmo za italijanski nogometni pokal, potem ko so pred dobrim mesecem razglasili, da jih ta turnir absolutno ne zanima. Vseeno pa so se prebili v nadaljevanje tekmovanja, medtem ko so v prvenstvu kjer so se hoteli povzpeti zelo visoko, na zadnjih pozicijah in nič ne kaže, da bi se kaj kmalu ojačili. Res je, da se novembra znova odprejo vrata nogometnega trga, toda Triestina ne bo mogla na njem preveč aktivno sodelovati, saj ji manjkajo potrebni finančni fond, da bi zmogla nakup nekaterih ključnih igralcev, ki ji sedaj manjkajo. Tako bi se morala okrepiti v napadu in tudi v obrambi, kjer ne vzbujajo mladi branilci prevelikega zaupanja, saj jim manjka izkušnost. Potrebna pa je še ena moč na sredini igrišča, ki se je posebej v nedeljo proti šibki Monzi izkazala.

ODBOJKA

Šesterka Krasa v težki skupini Za borovke letos lažje kot lani

Za Zgoničane bo letošnji boj za obstanek izredno težak

Italijanska odbojkaška zveza je te dni obvestila ekipe, ki bodo nastopale v višjih državnih ligah, kako so bila porazdeljena moštva po skupinah.

Moška šesterka športnega krožka Kras iz zgonične občine, ki ima pravico do nastopanja v državni C ligi, je bila uvrščena v skupino C. V tej skupini nastopa skupno 8 ekip, ki pa so letos zemljepisno zelo pestro razdeljene.

Poleg šestih znancev, kot so Libertas Padova, Dall'Acqua Treviso, ACLI Montecchio in Caldini Gorica, ki je ohranil status tretje-ligaša zaradi odpovedi neke druge ekipe) zasledimo tri nova imena. Tu mislimo na novince Grandi Motori iz Trsta (bivša ekipa CRDA), ki je pomladil svoje vrste in staro na B ligo, v kateri je še do

pred nekaj leti uspešno nastopal. Ostali dve šestki, Casadio Ravenna in Tiselli Cesena pa predstavljata veliko presenečenje, saj krasovci niso pričakovali, da bo treba potovati tako daleč. Poleg velikih finančnih stroškov je prav Emilija-Romanja zibelka odbojke in lahko pričakujemo, da sta ekipi iz Ravenne in Cesene kakovostno zelo dobri.

Vsaj na papirju bo imel Kras letos dokaj težko nalogo: edinele Caldini, Grandi Motori in Montecchio bi morali biti za krasovce dosegljivi in v neposrednih srečanjih se bo odločila usoda predstavnikov zgonične občine. Kolikor bi prišlo do prijetnih presenečenj, pa bodo vedno dobrodošla. Prvenstvo moške odbojkaške C lige se prične 10. novembra.

Zenska ekipa Bora, ki bo tekmovala v A skupini B lige, bo nastopala v veliko lažji skupini kot lani. Lanska najhuša nasprotnika Lovable Bergamo in Alzano bosta namreč nastopala v drugi skupini. Bor bo imel letos sledeče nasprotnike: Junior Casale, Briantea Calcio, Libertas Brescia, Vignoni Grotolengo, Marzotto Valdagna, AGI Gorica in OMA iz Trsta.

— bs —

KOŠARKA

V SOBOTO IN NEDELJO

Reyer prvi

Prejšnjo soboto in nedeljo je bil v Gorici, v telovadnici UGO "Turisti Libertas", ki ga je organiziralo društvo Libertas iz Vileš. Prijavljene so bile štiri ekipe, tri, ki bodo letos nastopale v B ligi in ena iz prve lige. To so Fluobrene, L. Adriatico, Patriarca iz Gorice ter Canon-Reyer.

V soboto zvečer so odigrali polfinalna srečanja, v katerih je Reyer premagal Fluobrene, medtem ko so Goričani odpravili Tržačane. V finalnih tekmah za tretje in četrto mesto, oziroma za prvo in drugo, je Fluobrene premagal L. Adriatico s 86:78, Reyer pa Patriarco s 107:71.

Visok rezultat finalne tekme med Goričani in Benečani jasno kaže, da niso gorški igralci dovolj trenirani in novega načina igre, ki ga je prinesel trener Bulzico, fantje še niso popolnoma osvojili. Gorški igralci so namreč v zadnjih treh letih igrali po načinu "presinga" na vsem igrišču, kar je prejšnjemu trenerju MacGregorju prineslo precej zadoščenja. Igralci pa bodo morali novi način igranja čim prej osvojiti, kajti novo prvenstvo že trka na vrata.

Sestava ekip je bila naslednja. FLUOBRENE: Quintavalle, Corradini, Cedolini, Buzzavo, Faccio, Villalta, Dalla Costa, Formentini, Gracis, De Stefani.

L. ADRIATICO: Cepar, Poli, Frezza, Bassi, Oeser, Pozzocco, Guadagnino, Forza, Meneghin in Bubbich.

REYER: Medcot, Zanon, Ardesi, Carraro, Milani, Hawes, Bufalini, Barbazza, Spillare, Gorghetto.

PATRIARCA: Devetag, Furlan, Spezzamonte, Soro, Del Ben, Pieric, Raida, Flebus, Glessi, Bruni, P. R.

NOGOMET

NAŠE EKIPE V MLADINSKIH LIGAH

Juventina že tretjič neporažena

Od treh Bregovih enajstevic tokrat zmagali le mladinci

MLADINCI

Esperia SA — Breg 0:1 (0:1)

BREG: Ota, Pavletič, Zobec, Kosa, Strnad, Sovič, Brzan, Stranj, Lovriha M., Lovriha P., Jez.

STRELEC: Brzan. Bregovi mladinci so se tokrat pomerili na igrišču Sv. Alojzija z zadnjo na lestevici, Esperio. «Plavi» so tudi tokrat nastopili v okrnjeni postavi, ker so nekateri ključni igralci nastopili v prvi postavi, zato ni bila Bregova igra na višku. Bregani ves čas v napadu, streljali so z vseh strani, a odlični vratar domačinov je branil močnejši in ne-može. Najboljši priložnost, da povede, so imeli domačini sredi drugega polčasa, ko je sodnik (po prekršku Strnada kazenskega prostora) krivično dosodil enajstmetrovko, ki so jo zastreljali. Po tem dogodku so «plavi» prevzeli vajo in v svoje roke in so odločno potisnili v napad ter povedli z Brzanom, ki je v voleju ukanil nasprotnika vratarja.

V drugem polčasu so «plavi» še vedno napadali, toda brezuspešno. Bregani so torej, čeprav s tesnim izidom, prepričljivo osvojili razpoložljivi točki ter prešli na višji del lestvice.

Jolo

7:3

GAJA: Škabar, Milič, Milkočič,

L. in D., Brass, Davanzo, Kalc,

Kralj M. in D., Angeluzzi, Guštin,

12 Ghezzo, 13 Stojković.

PRIMORJE: Kapun, Blažina, Hu-

su W., Černjapa, Timeus, Husu S.,

Guštin, Husu G., Milič M. in P.,

Stoka, 12 Ferfolja, 13 Buzai.

STRELCI: v 14. min. p.p. Milič

M., v 18. min. Davanzo, v 24. min.

Milič, v 31. min. Davanzo, v 37.

min. Angeluzzi, v 40. min. Kralj

M., v 15. min. d.p. Guštin, v 28.

min. Milič M., v 32. min. Kalc in

v 33. min. Kralj M.

SODNIK: Glavina iz Trsta.

KOTI: 7:4 za Primorje.

GLEDALCEV: približno 50.

Slovenski derbi med Gajo in Pri-

morjem se je končal z nepričakovano

na povsem zaslužno zmago do-

mačinov.

Po dveh katastrofalnih porazih,

ki sta prisilila trenerja Fajdjo k

odstopu, je za zmaga za «zeleno-

rumeno» dobrodošla, zlasti pa za

novega trenerja, bivšega nogome-

taša Zarje Baldassina.

Gajevci so se predstavili na igri-

šču z okrnjeno postavo, saj sta

manjkala Grčić in kapetan Kriz-

mančič, katerega je nadomestil La-

di Milkočič, ki je bil nedvomno

najboljši mož na igrišču. K Pri-

morju pa se je po letu dni spet

vrnil Gabrij Husu.

Gajevci so s prikazano igro zado-

voljili, zaigrali so kot prerogjeni,

saj so že zgubljeno tekmo spreme-

nili v zmago. O nastopu Primorja

lahko zanesljivo rečemo, da je za-

igralo daleč pod svojo sposobnost,

razen M. Miliča (ki je dal vse

gole za svoje barve).

Darko Grčić

NARAJČAJNIKI

Don Bosco — Union

0:2 (0:1)

DON BOSCO: Coloni, Zihor, Peccali, Triglav, Caputo, Brisch, Brusini, Camocino, Elefante, Iuradja, Argenti (Bencich in Rismond).

UNION: Fornasaro, Malalan, Del Bosco, Bencich, Ballarin, Cepar, Ancona, Koc, Sassi, Colja, Krevatin, 12, Dussi.

Strelca: Ancona v 8. min., Colja v 53. min. iz enajstmetrovke.

Čeprav so Podionjerci zmagali tudi v tej tekmi, je treba pripomniti, da niso zaigrali tako dobro, kot v prejšnjih srečanjih. Igra je bila v prvem polčasu pod nadzorstvom Uniona, saj so bili napadalci precej učinkoviti in obramba je morala le redkokdaj poseči. Podionjerci so ves prvi polčas ogrozili nasprotnikova vrata z močnimi strelji in prav po enem takih strelcu je prišlo do prvega zadetka. Ancona je prejel odlično podajo od Colje, takoj je preigral svojega branilca in realiziral.

V drugem polčasu pa je Union popustil, tako da so nasprotni napadli nekajkrat resno ogrozili njegovega vratarja Dussija, ki je v drugem delu srečanja nadomestil Fornasara. Drugi zadetek je dosegel iz enajstmetrovke Boris Colja. Kazen je sodnik dodelil zaradi grobelega prekrška Don Boscov obrambe nad Sassijem.

Union je tako zmagovito zaključil spopad, čeprav je predvajal slabo igro. V nedeljo pa ga čaka težak nastop proti prvuvršencem, ekipi CGS.

Mauro

Libertas Trst — Breg

1:0 (0:0)

LIBERTAS TRST: Carboni, Bortolin, Canziani, Basile, Cosina, Caccarelli, Azolin, Parovel, Stefanich, Moccia, Musich, 12. Orsini.

BREG: Krmeč, Novello, Polese, Grizoni, Klun, Krevatin, Perosa, Kuret M., Kuret D., Ferluga, Kalin.

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Jolo

7:3

GAJA: Škabar, Milič, Milkočič,

L. in D., Brass, Davanzo, Kalc,

Kralj M. in D., Angeluzzi, Guštin,

12 Ghezzo, 13 Stojković.

PRIMORJE: Kapun, Blažina, Hu-

su W., Černjapa, Timeus, Husu S.,

Guštin, Husu G., Milič M. in P.,

Stoka, 12 Ferfolja, 13 Buzai.

STRELCI: v 14. min. p.p. Milič

M., v 18. min. Davanzo, v 24. min.

Milič, v 31. min. Davanzo, v 37.

min. Angeluzzi, v 40. min. Kralj

M., v 15. min. d.p. Guštin, v 28.

min. Milič M., v 32. min. Kalc in

v 33. min. Kralj M.

SODNIK: Glavina iz Trsta.

KOTI: 7:4 za Primorje.

GLEDALCEV: približno 50.

Slovenski derbi med Gajo in Pri-

morjem se je končal z nepričakovano

na povsem zaslužno zmago do-

mačinov.

Po dveh katastrofalnih porazih,

ki sta prisilila trenerja Fajdjo k

odstopu, je za zmaga za «zeleno-

rumeno» dobrodošla, zlasti pa za

novega trenerja, bivšega nogome-

taša Zarje Baldassina.

Gajevci so se predstavili na igri-

šču z okrnjeno postavo, saj sta

manjkala Grčić in kapetan Kriz-

mančič, katerega je nadomestil La-

di Milkočič, ki je bil nedvomno

najboljši mož na igrišču. K Pri-

morju pa se je po letu dni spet

vrnil Gabrij Husu.

Gajevci so s prikazano igro zado-

voljili, zaigrali so kot prerogjeni,

saj so že zgubljeno tekmo spreme-

nili v zmago. O nastopu Primorja

lahko zanesljivo rečemo, da je za-

igralo daleč pod svojo sposobnost,

razen M. Miliča (ki je dal vse

gole za svoje barve).

Darko Grčić

NARAJČAJNIKI

Don Bosco — Union

0:2 (0:1)

DON BOSCO: Coloni, Zihor, Peccali, Triglav, Caputo, Brisch, Brusini, Camocino, Elefante, Iuradja, Argenti (Bencich in Rismond).

UNION: Fornasaro, Malalan, Del Bosco, Bencich, Ballarin, Cepar, Ancona, Koc, Sassi, Colja, Krevatin, 12, Dussi.

Strelca: Ancona v 8. min., Colja v 53. min. iz enajstmetrovke.

Čeprav so Podionjerci zmagali tudi v tej tekmi, je treba pripomniti, da niso zaigrali tako dobro, kot v prejšnjih srečanjih. Igra je bila v prvem polčasu pod nadzorstvom Uniona, saj so bili napadalci precej učinkoviti in obramba je morala le redkokdaj poseči. Podionjerci so ves prvi polčas ogrozili nasprotnikova vrata z močnimi strelji in prav po enem takih strelcu je prišlo do prvega zadetka. Ancona je prejel odlično podajo od Colje, takoj je preigral svojega branilca in realiziral.

V drugem polčasu pa je Union popustil, tako da so nasprotni napadli nekajkrat resno ogrozili njegovega vratarja Dussija, ki je v drugem delu srečanja nadomestil Fornasara. Drugi zadetek je dosegel iz enajstmetrovke Boris Colja. Kazen je sodnik dodelil zaradi grobelega prekrška Don Boscov obrambe nad Sassijem.

Union je tako zmagovito zaključil spopad, čeprav je predvajal slabo igro. V nedeljo pa ga čaka težak nastop proti prvuvršencem, ekipi CGS.

Mauro

Libertas Trst — Breg

1:0 (0:0)

LIBERTAS TRST: Carboni, Bortolin, Canziani, Basile, Cosina, Caccarelli, Azolin, Parovel, Stefanich, Moccia, Musich, 12. Orsini.

BREG: Krmeč, Novello, Polese, Grizoni, Klun, Krevatin, Perosa, Kuret M., Kuret D., Ferluga, Kalin.

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fantje so se zaigrano (toda ne preveč urejeno)

Strelca: Musich. Brežanci so stopili na igrišču z odlično voljo, da popravijo negativni nastop iz prejšnjega tedna. Postava je bila kar dobra, čeprav je bil odsoten Miran Zerjal, ki je stebel obrambe. Fant

Dr. Zwitter 60-letnik

(Nadaljevanje s 1. strani)
Hkrati pa pomeni zahteva po ugotavljanju manjšine v takšnem vzdušju norčevati se iz življenjskih interesov slovenske narodnostne skupnosti na Koroskem.

Ko odgovarja na vprašanje o stališču Jugoslavije in o internacionalizaciji Dr. Zwitter najprej citira Miloša Minića ob zadnjem razgovoru z manjšino. Jugoslavija vidi v svojih manjšinah subjekt, ki je sam nosilec svojih pravic in teženj. Jugoslavija pa jih zavestno in doledno podpira v njihovi borbi za zakonite pravice. S tem, da so se koroski Slovenci po sklepu zbora odbornikov in krajevnih zaupnikov 11. oktobra lani obrnili po pomoč in podporo na Jugoslavijo, bi je manjšinsko vprašanje koroskih Slovencev že tudi internacionalizirano. Ko je avstriska vlada pred kratkim institucionirala tako imenovani kontaktni komite, kot stalno institucijo, ki naj razpravlja o vseh vprašanih manjšine, se koroski Slovenci ta sklep pozdravili, vendar so takoj poudarili, da bodo v njem sodelovali le, če ne bo služil zavlačevanju ali pa vsiljevanju nesprejemljivih rešitev. V tem primeru bi sodelovanje v kontaktnem komiteju takoj prekinili in bi morali zahtevati nadaljnje resnejše korake pri internacionalizaciji, ki medtem ko bi bili v primeru nadaljevanja teroristične agresije proti manjšini verjetno potreben takojšen apel na Združene narode. Primer Južne Tirolske je najboljši dokaz, da so izgledi za internacionalizacijo pozitivni.

Ob dogodkih lanske jeseni sta Zveza slovenskih organizacij in SK GZ podpisali skupno izjavo. V zvezi s tem je Dr. Zwitter dejal, da so koroski Slovenci hvaljevali vsem, ki jim pri njihovem boju za nacionalne pravice nudijo solidarnostno podporo. Koroske in tržaške Slovence pa druzi tudi ista usoda da narodnega in vsesplošnega zapostavljanja ter ločenosti od narodne celote, je poudaril Dr. Zwitter, zato menim, da je treba sodelovanje ne samo nadaljevati, temveč krečiti in izpopolnjevati.

Ob koncu razgovora je Dr. Zwitter izrazil veliko zaskrbljenost zaradi trenutnega položaja slovenske narodnostne skupnosti na Koroskem. Slovenska manjšina na Koroskem je izpostavljena napadom združenih nemških nacionalističnih sil, ki so pod vodstvom koroskega Heimattienstsa, kakor v prvi republiki, vzele v zakup tako imenovano korosko vprašanje in pred katerimi je kapitulirala tudi avstriska vlada.

Kljub temu je Dr. Zwitter optimist. Ob aktivnosti mladine se krepi narodnostna zavest in borbeni duh slovenskega človeka na Koroskem, ki noče kloniti in ne bo klonil tudi pred vsem novim nasiljem, kakor ni klonil v času nacizma v zavesti, da je pravica na njegovi strani. Ta zavest pa je konec koncev močnejša od nasilja in učinkovitejša od diamanov.

V Belfastu pogovori o ulstrski krizi

LONDON, 9. — Danes se je minister za Severno Irsko William Whitelaw sestel v Belfastu z voditelji protestantske unionistične stranke v Severnem Ulstru, s katoliško socialdemokratsko - laburistično stranko ter s predstavniki mešane skupine, da bi omogočil sestavo nove krajevine uprave v Ulstru v okviru britanske uprave, ki odgovarja za javno varnost v Severni Irski.

Kot je znano je prebivalstvo v Ulstru že v tem poletju izvilno novo zbornico, ki naj bi zamenjala avtonomni parlament in zadevno vlado v Belfastu, katerega je napravila londonska vlada konec v marcu 1972. leta. Tedaj so londonski oblastniki preklicali ulstrsko avtonomijo zaradi vedno bolj rastočega pojava mešane gverile.

Whitelaw in politični predstavniki so se posvetovali v gradu Stormond dve uri in pol. Po seji so

izjavili, da so dosegli pomembne uspehe. Opazovali menijo, da bo res mogoče rešiti v okviru teh pogajanj vprašanje Severne Irske, čeprav pri njih ne sodelujejo gverilci organizacije IRA in protestantski skrajneži. Zvedelo se je tudi, da bo ministrski predsednik Heath verjetno dodelil v kratkem lordu Whitelawu neko zelo važno mesto v angleški vladi, kar opazovalci smatrajo praktično za znak zadovoljive rešitve vprašanja Severne Irske.

Od 1. januarja 1974

Zvišanje cen poletov čez Atlantik

MONTECARLO, 9. — S 1. januarjem se bodo cene letalskih poletov čez Atlantski ocean dvignile za približno 6 odstotkov. Tako je sklenilo mednarodno združenje za civilne polete IATA, po skoraj enomesečnem posvetoivanju v Monte-carlu. Zvišanje naj bi veljalo za prehodno dobo od 1. januarja do 31. oktobra 1974.

Povišek ne velja za vse države, ampak bo odvisen od novih vrednosti posameznih valut držav članic IATA. Zaradi letosnjih sprememb na monetarnem tržišču je prišlo do večjih sprememb med cenami v posameznih državah, pri čemer so bile nekatere družbe oškodovane.

TRŽAŠKI DNEVNIK

VČERAJ V DEŽELNEM SVETU

Vznemirjenost zaradi nove vojne in preganjanja razumnikov v ZSSR

Skrb za Corvalanovo usodo v Čilu

Na včerajšnji seji deželnega sveta so obravnavali vrsto vprašanj, ki so jih sprožili predstavniki posameznih svetovalskih skupin. V središču pozornosti so bila predvsem tri vprašanja, in sicer problem prevratniškega udara v Čilu, izbruh nove vojne na Srednjem vzhodu in vprašanje sovjetskih razumnikov. Na dnevnem redu je bilo tudi imenovanje novih članov v razne odbore in komisije, vendar je bilo to vprašanje zaradi pozne ure odloženo na prihodnjo sejo skupščine, ki bo v torek. Pač pa je svet obravnaval publikacijo z naslovom »Ricreazione e cultura polare«, ki je kakor znano zbudila val protestov v slovenski javnosti; o tem vprašanju poročamo na drugem mestu.

Predsednik deželnega sveta Berzanti je v začetku seje prebral izjavo, s katero je pozneje izrazil svoje nesoglasje tudi predsednik deželnega odbora Comelli, v kateri je izrazil veliko zaskrbljenost vsega deželnega prebivalstva zaradi nove vojne na Srednjem vzhodu. Glede na tukajšnja zornega kota, je namreč nova vojna pogubonosa ne le za mir na Sredozemlju in v svetu, ampak tudi za razvoj gospodarskih dejavnosti, pri čemer sta prizadeta zlasti Trst in njegova luka. Zato izraža prebivalstvo Furlanije - Julijske krajine upanje, da se bodo Združeni narodi, posamezne države in že zlasti italijanska vlada zavzeli za čim prejšnjo poravnavo sporov na Srednjem vzhodu.

Predsednik Berzanti je v zvezi s čilskim udarom povedal, da je poslal predsedniku vlade Rumorju in ministru za zunanje zadeve Moru brojčavo, v kateri nujno vabi pri goste organe, naj skupno z drugimi demokratičnimi forumi v Evropi in v svetu sploh izvedejo primeren pritisk na vojaško juno v Čilu, da preneha s preganjanjem državljani, ki se ne strinjajo z njeno ideologijo, pri čemr je v glavnini tajnikom čilskih komunistične stranke Corvalanov. Tu di je Berzanti izjavil se je pri-

OB NADALJEVANJU TERORJA NAD POLITIČNIMI NASPROTNIKI

Vojaška hunta pahnila Čile na rob gospodarskega kaosa

Čilske oblasti so prepovedale izstop iz države dvema političnima osebnostima

SANTIAGO DE CHILE, 9. — Pri mestu Talga, južno od Santiaga, so vojaki uporniške junte gen. Pinocheta justicirali tri pripadnike odporiškega gibanja, ker so bili obtoženi, da so napadli nekega vojaka. Vest je sporočila čilska junta. Uporniške revolucionarje so usmrtili v nedeljo. Medtem ko se nadaljujejo justifikacije, streljanje političnih jetnikov po koncentracijskih taboriščih ter obojen odpor posebno v južnih predelih države, ki se razteza okoli 4.000 km vzdolž Andov, se gospodarstveni položaj v državi nenehno slabša. Pokojni predsednik Allende, ki je za ceno svojega življenja skušal preprečiti državljansko vojno, je nameraval okrepiti čilsko gospodarstvo v številnih pozitivnih ukrepih. Med te so dijo predvsem številne nacionalizacije, je posebno bakrenih rudnikov, ki so bili prej pod nadzorom ameriških kapitalističnih družb. Obiljublj je tudi zvišanje osebnih prejemkov zaradi rasti inflacije v državi. Kdo pa je bil kriv za ta razvoj dogodkov? Prav gotovo ne vlada pokojnega dr. Allendeja, ki je skušala znižati vse uvo-

ze iz tujine ter povečati izvoz. V težki finančni položaj so jo pahnile prav desničarske konservativne sile, ki so že več časa vodile proti njej neizprosno boj s stankami avtoprevoznikov, zdravnikov in drugih družbenih konservativnih kategorij.

Samo tej strahoviti sabotaži prejšnjega režima se lahko sedanjí ministar za čilske finance kontraadmiral Lorenzo Botuzzo lahko zahvali, da je gospodarstvo v državi v kaotičnem stanju. Minister je spregovoril sinoči zvečer ter priznal, da je inflacija dosegla stopnjo 320 odst. Ta odstotek se nanasa posebno na razdobje po državnem udaru.

Da je za sedanje stanje v Čilu najbolj kriva prevratniška junta generala, najbolj dokazuje dejstvo, da je sam kontraadmiral Botuzzo priznal, da je letos proizvodnja bakra padla le za nekaj več kot 12 odst. in to kljub nenehnemu boju ameriških kapitalistov in njihovih čilskih plačancev ter po več kot enomesečnem zastoju zaradi državne-ga prevrata.

Kontraadmiral Botuzzo je dejal, da

je Čile letos uvozil blaga za 1500 milijon dolarjev, izvozil pa le za 600 milijonov. Ta obračun seveda še ni dokončen, ker gre praktično le za prvo polletje. Vlada predsednika Allendeja tudi ne more odgovorjati za celotni dolg čilske republike (okoli 4500 milijonov dolarjev), ker je bil to dolg, ki so ga prevzele že prejšnje čilske vlade in ki se je pozneje morebiti nekoliko povečal zaradi sistematičnega bojkota čilskih desničarskih sil.

No, v tej deželi, ki jo je čilska reakcija pripeljala do roba propada,

ZDRAVNIK

Chad Everett ni zdravnik, igra pa vlogo nekega zdravnika v zelo priljubljeni ameriški televizijski seriji »Medical centers«. Včeraj pa ga je doletela velika neprijetnost. Pred vrati mu je neko dekle pustilo no-
vorojenčka.

Everett, ki je ljubljene ameriških deklet, saj je lepe in atletske postave, se je v svojih filmih srečal že z marsikaterimi neveselostmi. Kaj takega pa se mu ni še pripetilo.

Vse pa se je še bolj zapletlo, ko so izvedeli za ime dekleta, ki je pustila novorojenčka pred vrati. Šlo naj bi za igralko Sheilo Scott, ki je z Everetom nastopala kot bolničarka.

No, pa smo tu. Seveda je za tem tudi tožba, kajti Scottova je zahtevala, naj Everett prizna očetovstvo. Njemu pa je nerodno, saj je »srečno« oženjen in ima že dva otroka.

NOVOST ZA NEPLAVALCE

Neplavalci pozor! V Avstraliji so izumili novo kopalno obleko, ki jo je moč napihniti kot rešilni pas. Kaže, da je zelo učinkovita. Le de deklet, da ne vseč, ker je v njej človek videti kot dokaj velik balon.

Prezsednik deželnega odbora Comelli je izrazil solidarnost deželnega prebivalstva s sovjetskimi razumniki, in sicer toliko bolj — je naglasil — ker gre za ljudi, ki izpolnjujejo obsežna veljavna gledišča in jih torej preveva univerzalističen duh. Poleg tega je tudi Sovjetska zveza julija lani podpisala v Helsinkih »priporočilo«, ki obsega načelo spoštovanja človeške osebnosti in sodelovanja misljenja in izpovedovanja. Comelli je zaključil svoja izjavljanja z ugotovitvijo, da je deželni odbor sprejel z zadovoljstvom na znanje in ustrezne Morove izjave in obvezo italijanske vlade, da se bo na drugi ženevski konferenci zavzela za polno spoštovanje helsinškega »priporočila«.

Pred zaključkom se je predsednik skupščine Berzanti izrazil solidarnost deželnih organov in prebivalstva z žrtvami katastrofalne poplave pri Vajontu, ki je točno pred desetim leti uničila vasi Longarone, Erto in Casso.

● Deželna svetovalca PLI Trauer in Bertoli sta predložila deželni zakonik predlog, ki obravnava način raznih imenovanj. Svetovalca menita, da je sedanjí sistem neustrezen, ker pogosto prihajajo v vodstva javnih ustanov osebe, ki se na stvari ne razumejo in ki jih imenujejo izključno na osnovi političnih kriterijev.

● Sekcija ZKMI »Stival« prireja jutri ob 20. uri v svojem sedežu javno manifestacijo proti fašizmu in proti nasilju v Čilu. Stedilo bo predvajanje filma »Patria o mu-
ertes«.

Iz Beograda je odpotoval v Argentino posebni poslanik predsednika Jugoslavije Tita Mitja Ribičić, ki bo na ustoličenju novega argentinskega predsednika Juana Perona predstavljal SFRJ

V FRANCJI JE LETOS DOBRA LETINA

Za steklenico dobrega vina bo treba odšteti 20.000 lir

Zgodovina vinogradništva v Franciji - Huda konkurenca tudi iz ZDA in SZ

PARIZ, 9. — Leto 1973 je, kot kaže, eno izmed najboljših letin v Franciji. Trgatev se je končala že povsod in napovedi so zelo optimistične: od šampanja pa do burgundca, vsa vina bodo odlična, predvsem zaradi mile zime, lepe pomladi in toplega, sončnega poletja.

Vina bodo odlična, vendar pa zelo draga. To velja predvsem za zaščitena vina, katerih je na razpolago le omejena količina. Prav tako pa bo porasla cena namiznega vina.

Cene zaščitene vin se v Franciji višajo iz leta v leto. Steklenica burgundca ali bordojca izprej treh ali štiri let, stane nad 20.000 lir; cene so se v zadnjih dveh letih potrojile. Največ tega vina je namenjenega izvozu v Zahodno Nemčijo, v Veliko Britanijo in v ZDA, prevajajo pa ga kar z letali kot luksuzne predmete.

Razlaga naraščanja cen stoji predvsem v osnovnem gospodarskem zakonu o ponudbi in povpraševanju. Povpraševanje se stalno veča, ponudba pa ne more držati tega tempa. Poudariti je treba tudi, da se je v zadnjih letih zaradi naraščanja industrializacije in bega kmetov s podeželja zmanjšal.

Ko pišemo o francoskem vinu ne morda zanimivo, da povemo tudi, da so prve amfore vina prinesli v Galijo (sedanjo Francijo) poveljniki grških ladij, ki so se jih posluževali kot denarja za odkup sužnjev, v deželi pa so vinogradništvo uvedli stari Rimljani. Zmaga Julija Cezarja so imele kot eno izmed posledic dejstvo, da so onkraj Alp nastali veliki vinogradi. Vinogradništvo je v Franciji cvetelo vse do Napoleonove dobe, tedaj pa se je ustavilo in zdobilo hude udarce ob koncu 19. stoletja, ko je zaradi raznih bolezní mnogo trti usahnilo.

O francoskih vinih je kaj lahko slišati legende. V Reimsu trdijo, da je leta 1914 šampanjec rešil Pariz pred okupacijo, ker so se ga nemški in avstrijski vojaki napili in tako »amudili nekaj dni, v katerih se je Joffre organiziral in s pomočjo velikega števila vojakov, ki so jih pripeljali v Pariz s takšni izvedel učinkovit napad. Podobno zgodbo znajo povedati v Dijonu, kjer je avgusta 1944 švedski konzul povabil na kosilo nem-

škega generala von Scholtzita, ki je čez mero dvignil kozarec chambertina in izdal narečje, ki so nasprotnikom omogočili, da so začeli s pogajanj, da bi rešili Pariz popolnega uničenja.

Take in drugačne zgodbe so v Franciji vsak dan na dnevnem redu. Nekateri so izmišljene, druge pa resnice; vsekakor pa si z njimi dežele, v katerih gojijo trte, delajo reklamo. Nekateri delajo reklamo tudi s tem, da na etikete napišejo imena znanih osebnosti, ki pijejo tisto vino. So pa tudi vina, za katera je naj-

boljša reklama prav cena. Vinograd-čez mero dvignil kozarec chambertina in izdal narečje, ki so nasprotnikom omogočili, da so začeli s pogajanj, da bi rešili Pariz popolnega uničenja.

DRZEN PODVIG V RIMSKEM PREDELU AURELIO

Neznani roparji hudo ranili agenta

Plen ropa je 60 milijonov lir v bankoveih

RIM, 9. — Štirje roparji so opravili drzen podvig pred neko podružnico veleblagovnice UPM v Rimu. Plen ropa presega 60 milijonov lir v gotovini.

Malo pred 12. uro se je pred trgovino na Largo Bocca v mestnem predelu Aurelio ustavil fiat 128, v katerem so bili trije agenti varnostne službe Urbe. Ta služba skrbi za prevažanje denarja iz trgovin v banke; vsi njeni agenti so oboroženi in imajo ista pooblastila kot policisti, ki skrbijo za prevoz denarja iz banke v banko.

V fiatu sta bila dva podčastnika, 56-letni Natale Massari, Francesco Marini in 33-letni agent Angelo Pelosi. Policija je kasneje izdala podroben opis dogodkov pred veleblagovnico. Opis so lahko sestavili po pričevanju Massarija, ki je, preden so ga peljali v operacijsko sobo, povedal, kaj se mu je pripetilo.

Dejal je, da so takoj po prihodu pred veleblagovnico vsi trije izstopili iz avtomobila. Marini se je napotil v trgovino, kjer bi mu morali izročiti inkaso, Massari in Pelosi pa sta stala ob avtomobilu. Kar naenkrat sta dva neznanca napadla Massarija; najprej sta mu vzbrižnila neko tekočino v oči, nato pa sta ga s samokresom udarila po glavi. Massari je padel na tla, vendar se ni onesvestil. Postavil se je za neki parkirani avtomobil, odkoder je začel streljati proti roparjem; eden izmed njih se je že napotil proti vratom veleblagovnice, kjer je pričakal Marinja z denarjem.

Roparji so odgovorili na streljanje in ranili Massarija v nogo. Nato se je Massari onesvestil.

Mnogo huje je ranjen Marini, ki je izstopil iz veleblagovnice in videl roparja, ki je šel proti njemu z naperjenim samokresom v roki. Tudi on je vzel samokres iz žepa in začel streljati. Baje je pri tem ranil roparja v prsi. Prišlo je do streljanja in Marini je bil hudo ranjen.

Tretji agent, Angelo Pelosi, je dejal, da ga je ropar presenetil, da razorožil in ga prisilil, da se je ulegel na prednji del avtomobila; tako ni videl, kaj se dogaja. Dvignil je glavo šele ko je opazil, da so se roparji oddaljili in po radiu obvestil centralo, da je prišlo do ropa.

Policija je dopolnila ta pričevanja s podatki o ukradeni vsoti. Najprej so mislili, da znaša 26 milijonov lir. Toliko pa je imel Marini v rokah, medtem ko so roparji poleg tega odnesli še vrečko, ki je bila v avtomobilu, v kateri je bila vsota

približno 35 milijonov lir. Skupno znaša plen nad 60 milijonov lir v bankovcih različnih vrednosti. Kar pomeni, da bodo roparji lahko nemoteno porabili vsoto, kajti serijske številke bankovcev niso bile označene.

Po opravljenem podvigu so se roparji oddaljili na avtomobilu alfa 2000 temnočrne barve. Avtomobil je policija malo kasneje našla v neki bližnji ulici, na sedežu pa so bili še svezji madeži krvi iz česar sklepajo, da je bil eden izmed roparjev res ranjen.

Agent Marino leži v rimski bolnišnici, kamor so ga sprejeli s strogo pridržano prognozo, saj je njegovo stanje zelo resno.

Tri žrtve v masivu Pale di San Martino

TRIDENT, 9. — Trije mladeniči so izgubili življenje pri gorski nesreči, ki se je pripetila v ostanju »Monte della Madonna« v skupini Pale San Martino di Caostorza. Neki četrti mladenič pa je bil hudo poškodovan. V dolino so ga prinesli gorski reševalci in člani finančne straže iz kraja Passo di Rolle.

Žrtve nesreče so 28-letni Sergio Lovadina iz Spresiana pri Trevisu, 26-letna Roberta Dalfestede iz Trevisa ter 25-letni Paolo De Tuoni, ki je bil tudi doma v Trevisu. Nesrečo je preživel 25-letni Pietro Barbon iz Spresiana pri Trevisu.

Štirje mladeniči so se spoprijeli z goro po plezalni poti, ki zahteva v normalnih pogojih od 3 do 4 ur hoje. V nedeljo popoldne so mladeniči prišli z mrakom kakih 150 metrov pod vrh gore. Tedaj je vodja naveze Paola De Tuonija zajela slabost in kmalu nato je obledel skoraj negiben. Skupina je sklenila, da bo prebila noč na prostem, Ker pa je bil De Tuoni v obupnem stanju sta se Lovadina in Barbon spustila proti dolini. Tedaj je prišlo do tragedije.

Eden od mladeničev, in sicer Lovadina je strmoglavil globoko navzdol. Barbon je obstal na neki polici. De Tuonijeva zaročenka pa je pozneje klicala na pomoč. Šele v ponedeljek v popoldanskih urah, so reševalci našli pod steno Lovadina in truplo Roberta Dalfestede. Ne ve se še kako je dekle strmoglavila čez steno.

PRED DESETIMI LETI JE PLAZ POKOPAL LONGARONE

LONGARONE, 9. — Danes poteka deset let, kar je plaz kamenja vode in blata pokopal pod seboj nad 2000 prebivalcev vasi Longarone. Sedaj ima Longarone 4.328 prebivalcev, približno 300 manj, kot jih je imel pred desetimi leti. Na kraju, kjer je stala vas, je zraslo novo naselje z velikimi stanovanjskimi hišami in luksuznimi trgovinami. Vsak kvadratni meter zemljišča je smotno uporabljen. Sredi doline je tako zraslo majhno sodobno mesto. Na tem področju, ob vnožju Alp in sredi gozdov in travnikov je najbolj opazno dejstvo, da v novem naselju manjka zelenje, ni ne drevesa ne cvetja; le veliki bloki železobetona.

Tudi prebivalci Longarone so se spremenili. Mnogo je priselencev in v sreči marsikaterega domačina je še živ grenak spomin na nesrečo v letu 1963. Za nove zgradbe so porabili 25 milijard lir. Prišlo je do škandalov, do špekuliranja z gradbenimi dovoljenji, do podeljevanja podpore družinam, ki niso utrpeli nobene škode. Ostal pa je spomin na dogodek, ogromno pokopališče z vrstami križev.

Najhujši spomin, ki je ostal pri sorodnikih žrtev je dejstvo, da bi

tragedijo v Longaronu lahko prebrčili. Gora Toc, iz katere se je usul plaz v umetno jezero, ni dajala zadostnih garancij in kaj lahko je bilo predvideti nesrečo. Kljub temu je zmogala špekulacija in postavila so jez, vsi protesti prebivalstva Longarone, Erta, Cassa in drugih okoliških vasi, so bili zaman. Družba SADE, ki ji je kasneje nasledil ENEL, je s podporo ministrstva za javna dela sklenila, da bo tam gradila hidroelektrarno in svojemu sklepu se ni hotela odpovedati. Interes je bil prevelik.

Pa še nekaj pekočega je pri vsem tem. Sodna obravnava, na kateri so sodili graditeljem jezu Vajont, Obdoba je bila mila, če ji sploh lahko rečemo obsodba. Tako mila, da je eden izmed preživelih, ki je pričal na sodišču dejal: »Če bi umrlo še dva tisoč ljudi, bi jim dali kolajno«.

Obsodba je bila taka, da je glavni obtoženec, inženir Biadene že prestal kazen, medtem ko 150 preživelih, ki so pričali na procesu, še vedno čaka, da jim ENEL izplača odškodnino, ki ne bo nikoli mogla nadomestiti sorodnikov, znancev in prijateljev, ki so izgubili življenje v strašni nesreči.

Desete obletnice strahovite ne-

sreče v Vajontu so se danes spominili v Ertu in Cassu. Prebivalci so se zbrali v jutranjih urah in cerkvi stare vasi, kjer jim je pordenonski škof msgr. Abramo Freschi bral mašo. Navzoča sta bila tudi duhovnika, ki sta bila nekoč župnika v Ertu. Takoj nato so se vsi prebivalci kraja, večina katerih se je že naselila v vasi Vajont blizu Maniaga (samo 700 ljudi iz Erta in Cassa, ki so se rešili strahovite tragedije, je ostalo v starem naselju ob bregu umetnega jezera), šli v sprejodu do pokopališča pri Ertu, kjer so položili vence v spomin 2018 oseb.

Dela za obnovitev Erta so se začela leta 1972, ko so geologi pristali na obnovitev. Do sedaj so izdelali 25 odst. predvidenih infrastrukturnih del. Sedaj so v toku dela za izgradnjo večjega poskopa, kjer bodo imele svoj sedež občina in druge ustanove.

V Vajontu primanjkujejo še vedno številne druge javne storitve, kot kanalizacija, električno omrežje in vodovodi. V posebnem manifestu ki so ga danes nalepili na zidove, se zahteva čimprejšja rešitev prečnih problemov Erta in Cassa.

